

SMK

Inhoud

■ SMK en het gebruik van het woord 'duurzaam'	2
■ Duurzaam investeren aantrekkelijk met MIA\ Vamil-regeling	3
■ Blijvend toenemende aandacht publiciteit SMK-keurmerken	4
■ Nieuwe uitdaging voor Rens Hartkamp	4
TPAC	
■ College van Beroep buigt zich over Maleisisch systeem	5
MILIEUKEUR	
■ Royal Stone Kwartztop keukenwerkbladen gecertificeerd	6
■ "Certificatieschema Milieukeur Vleeskuikens sluit aan bij de praktijk"	7
■ Duurzamer blussen met Milieukeur gecertificeerde brandblusmiddelen	8
■ Antibioticavrij vlees utopie of toch niet?	10
■ Gertes Vleeswaren: "Milieukeur-certificaat behaald voor meer keuzevrijheid"	12
■ Groothedde: "Ketenregisseur is de dirigent"	13
■ Maasplant. Milieukeur als waardevolle aanvulling op het assortiment	15
■ Paprikakweker Johan Janssen: "Specialiseren of de tent sluiten"	16
■ Ontwikkelingen Milieukeur	17
BAROMETER DUURZAAM TERREINBEER	
■ Wettelijke verplichting certificatie Toepassing glyfosaat	20
■ Habo: "Verplicht certificaat voor bedrijven is eigenlijk de omgekeerde weg."	21
GROEN LABEL KAS	
■ Het nieuwe telen: innovaties en eisen	22
■ Groen Label Kas en evaluatie GLK9-2011	24
MAATLAT DUURZAME VEEHOUDERIJ	
■ Berghorst: "Wat goed is voor de koe, is ook goed voor de boer"	25
■ Molenaar. Opnieuw beginnen met een state-of-the-art veestal	26
■ Hoorzittingen Maatlat Duurzame Veehouderij	27
EUROPEES ECOLABEL	
■ Ontwikkeling productgroepen Europees Ecolabel	28
■ Militex: "Certificering is meegaan in de tijd"	29

SMK ontwikkelt en beheert criteria voor keurmerken en certificaten. Daarmee wordt duurzaam ondernemen inzichtelijk, betrouwbaar en controleerbaar. Producentenorganisaties, detailhandel, overheid, wetenschappers, milieudeskundigen en behartigers van consumentenbelangen werken mee aan de inhoud van de criteria. Dat verzekert een breed maatschappelijk draagvlak. Onafhankelijke certificatie-instellingen controleren of producten, processen of diensten aan de criteria van SMK voldoen.

SMK-Nieuws is een uitgave van:

SMK
Alexanderveld 7
2585 DB Den Haag
Tel. (070) 358 63 00
Fax (070) 350 25 17
info@smk.nl
www.smk.nl

Redactie:

SMK, PauwSandersZeilstra, Den Haag

Vormgeving:

IJzersterk, Rotterdam

Druk:

Drukkerij De Bink, Leiden FSC-gecertificeerd

Papier:

SMK-Nieuws wordt gedrukt op Biotop, FSC gecertificeerd papier en is geproduceerd zonder toepassing van optische witmakers en chloorhoudende bleekmiddelen.

SMK-Nieuws ontvangen?

SMK-Nieuws is gratis. Als u dit magazine wilt ontvangen stuur dan een e-mail aan smk@smk.nl met uw naam, bedrijf/organisatie, functie en adresgegevens.

E-mail service

Via www.smk.nl kunt u zich aanmelden voor de e-mailservice van SMK. U bent dan nog sneller op de hoogte van actuele ontwikkelingen.

Twitter:

Volg SMK op Twitter: http://twitter.com/#!/SMK_Keurmerken

© **SMK**. Artikelen uit het magazine SMK-Nieuws zijn eigendom van SMK en mogen onder bronvermelding worden overgenomen.

SMK

DUURZAAM INVESTEREN AANTREK- KELIJK MET MIA\VAMIL-REGELING

INVESTEREN IN MILIEUVRIENDELIJKE APPARATUUR IS MET DE MIA\VAMIL-REGELING BIJZONDER INTERESSANT. MAAR BEHOORLIJK WAT SECTOREN – VOORAL DE NIET-AGRARISCHE - WETEN NAUWELIJKS DE WEG NAAR DEZE FISCALE REGELINGEN TE VINDEN. ZEKER VOOR BEDRIJVEN MET MILIEUKEUR EN EUROPEES ECOLABEL IS DE REGELING HEEL EENVOUDIG.

p. 3

16

22

SPECIALISEREN OF DE TENT SLUITEN

“OF IK GA NOKKIE, OF IK SPECIALISEER ME”, ZO STELT PAPRIKAKWEKER JOHAN JANSSEN UIT PIJNACKER HET BONDIG. DEZE GEDACHTE GING ZO’N DRIE JAAR GELEDEN DOOR ZIJN HOOFD.

p. 16

HET NIEUWE TELEN: INNOVATIES EN EISEN

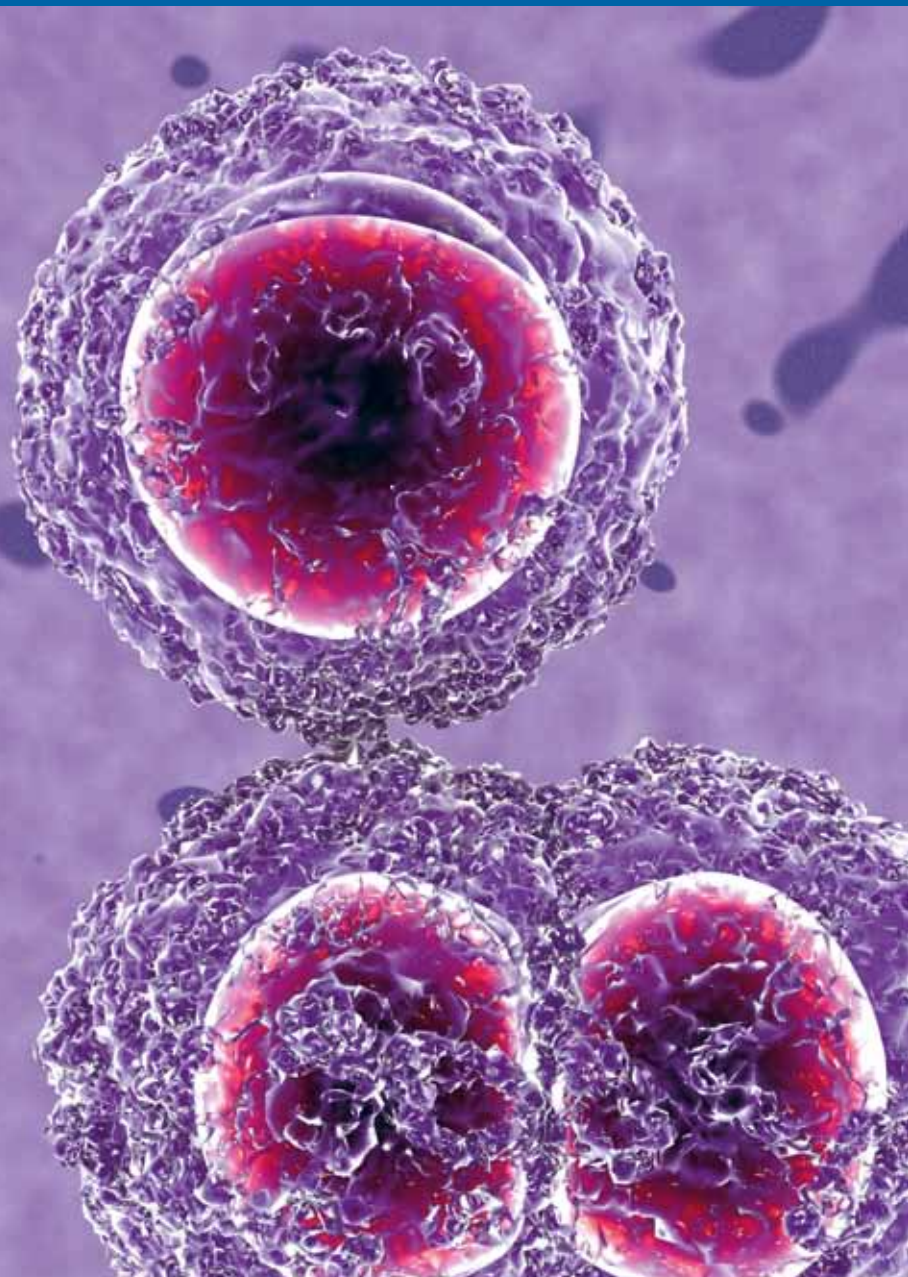
DAT DE GLASTUINBOUW IN NEDERLAND EEN VAN DE MEEST VERNIEUWENDE SECTOREN IS, BEHOEFT AMPER EEN TOELICHTING. TOCH STAAT MENIGEEEN VERBAASD TE KIJKEN ALS HIJ OF ZIJ EEN BEZOEK BRENGT AAN DE WAGENINGEN UR-VESTIGING IN BLEISWIJK. DEZE TUINDERSGEMEENTE PROFILEERT ZICH STEEDS NADRUKKELIJKER ALS HET INNOVATIECENTRUM VAN NEDERLAND OP DIT GEBIED.

p. 22

CERTIFICERING IS MEEGAAN IN DE TIJD

EEN BEDRIJF DAT AL LANG BESTAAT KAN GOED MEEGAAN IN DE TIJD. MILITEX BV, SINDS 1948 ACTIEF ALS PRODUCTENT VAN PROFESSIONELE REINIGINGSMIDDELEN, IS DEZE VISIE TOEGEDAAN. VIER REINIGINGSMIDDELEN ONDER DE ‘MILITEX MIKROLIJN’ ZIJN EUROPEES ECOLABEL GECERTIFICEERD.

p. 29

ANTIBIOTICAVRIJ VLEES UTOPIE OF TOCH NIET?

INEKE EIJCK, EIGENAAR VAN SPF- GEZONDE VARKENS EN EIJCK INTERIMMANAGEMENT, ADVISEERT SMK BIJ HET OPSTELLEN VAN RICHTLIJNEN EN CRITERIA OVER ANTIBIOTICAGEBRUIK BINNEN MILIEUKEUR. BIJ DE HERZIENING IN 2011 VAN DE CRITERIA VOOR VARKENS EN VLEESKUIKENS ZULLEN EISEN GESTELD WORDEN WAAR MILIEUKEURHOUDERS IN 2012 AAN MOETEN VOLDOEN. IN DIT ARTIKEL GEEFT INEKE HAAR VISIE OP ANTIBIOTICA-
GEBRUIK IN DE VEEHOUDERIJ.

p. 10

SMK EN HET GEBRUIK VAN HET WOORD 'DUURZAAM'

DE TERMEN DUURZAAMHEID EN DUURZAAM GEBRUIK KOMEN VAN OORSPRONG UIT DE BOSBOUW EN DE VISSERIJBIOLOGIE. HET GING EROM DE NATUUR ZODANIG TE BEHEREN DAT DE NATUURLIJKE STRUCTUREN EN PROCESSEN NIET PRINCIPIEEL WERDEN AANGETAST. CONCREET: AAN VISGRONDEN EN BOSSEN MOCHT NIET MÉÉR VIS OF HOUT WORDEN ONTTROKKEN DAN ER DOOR NATUURLIJKE AANWAS VANZELF WEER BIJ ZOU KOMEN. HET RESPECTEREN VAN DEZE 'GEBRUIKS-RUIMTE' BETEKENT DAT OOK TOEKOMSTIGE GENERATIES ER GEBRUIK VAN KUNNEN BLIJVEN MAKEN.

In 1987 presenteert de VN Commissie Brundtland het rapport 'Our Common Future'. En definieert duurzame ontwikkeling als een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder daarmee voor toekomstige generaties de mogelijkheid in gevaar te brengen om ook in hun eigen behoeften te voorzien. Duurzaamheid gaat over de schaarste van de hulpbronnen waarmee welvaart wordt voortgebracht, zowel nu als in de toekomst. De omvang van de aarde is eindig, grondstoffen kunnen op raken, en de opnamecapaciteit van de atmosfeer en onze natuurlijke omgeving kent haar grenzen. Het rapport stelt dat armoede een belemmering vormt voor duurzaam gebruik van de natuurlijke omgeving en dat integratie van natuurbehoud en economische ontwikkeling nodig is voor duurzame ontwikkeling. Bij duurzame ontwikkeling is dus sprake van een ideaal evenwicht tussen ecologische, economische en sociale belangen met inachtneming van de fysieke grenzen van het 'systeem aarde'.

Duurzaamheid en duurzame ontwikkeling zijn de afgelopen jaren populaire begrippen geworden. Voor allerlei activiteiten en producten zijn duurzame varianten ontstaan. Dit varieert van ecologisch verantwoord voedsel, fair trade-koffie, duurzaam hout en duurzame energie, tot duurzame recreatie, duurzaam terreinbeheer en duurzaam beleggen. Kortom, waar het woord duurzaam ooit een absolute betekenis had, wordt het vandaag de dag vaker in relatieve zin gebruikt.

SMK EN 'DUURZAAM'

SMK gebruikt het woord duurzaam in relatieve zin, zoals in de slagzin 'een duurzame keuze' bij het logo van Milieukeur. SMK bedoelt daarmee dat de eisen gesteld aan Milieukeur-

producten en -diensten bovenwettelijk zijn en dat ze breder zijn dan milieu alleen.

TRIPLE P

Bij het ontwikkelen of herzien van een certificatieschema staat 'triple P' centraal, omdat de keurmerkproducten en -diensten:

- economische rendabel zijn (profit)
- de milieubelasting verlagen ten opzichte van gangbare producten en diensten (planet), en
- aandacht geven aan welzijn van mens (people) en dier.

De SMK-certificatieschema's komen op een zorgvuldige, transparante en geborgde wijze tot stand op basis van voorstellen van de best beschikbare externe onafhankelijke experts, worden voorbereid volgens een procesgang in begeleidingscommissies en hoorzittingen met terugkoppeling naar stakeholders, en tot slot vastgesteld door Colleges van Deskundigen. Acceptatie van programma's door de Raad voor Accreditatie onderstreept de betrouwbaarheid en borgt dat de vastgestelde stappen worden uitgevoerd volgens EN 45011. Onafhankelijke certificatie instellingen controleren of aan de eisen wordt voldaan.

Met haar programma's streeft SMK naar het **verduurzamen** van de samenleving door:

- producenten te stimuleren tot een lagere belasting van het milieu en meer aandacht voor mens- en dierwelzijn, en
- consumenten een eenvoudige mogelijkheid te bieden tot meer verantwoord aankoopgedrag. ●

ILONA KOOMEN

DUURZAAM INVESTEREN AANTREKKELIJK MET MIA\VAMIL-REGELING

INVESTEREN IN MILIEUVRIENDELIJKE APPARATUUR IS MET DE MIA\VAMIL-REGELING BIJZONDER INTERESSANT. MAAR BEHOORLIJK WAT SECTOREN – VOORAL DE NIET-AGRARISCHE – WETEN NAUWELIJKS DE WEG NAAR DEZE FISCALE REGELINGEN TE VINDEN. “DAT IS SPIJTIG”, ZEGT ILONA KOOMEN, ADVISEUR MIA\VAMIL BIJ AGENTSCHAPNL. “ER IS NAMELIJK EEN FLINKE POT MET GELD (€ 125 MILJOEN AAN FISCAAL VOORDEEL) EN ZEKER VOOR BEDRIJVEN MET MILIEUKEUR EN EUROPEES ECOLABEL IS DE REGELING HEEL EENVOUDIG. WANNEER EEN BEDRIJF GECERTIFICEERD IS EN DE INVESTERING VOLDOET AAN DE EISEN VAN HET CERTIFICAAT, DAN KAN DE INVESTERING GEMELD WORDEN EN EEN INTERESSANTE BELASTINGAFTREK OPLEVEREN. DEZE AFTREK GELDT OOK VOOR BEDRIJVEN DIE IN HET CERTIFICATIEPROCES ZITTEN.”

Koomen benadrukt dat de MIA\Vamil-regeling laagdrempelig is. “Het is absoluut geen tender-regeling. Als je weet dat de investering aan de eisen voldoet, dan kan een bedrijf deze investering eenvoudig melden. Er komt nauwelijks papierwerk bij kijken: een melding gaat door invullen van twee A4-tjes met contactgegevens en het investeringsbedrag. Dit moet binnen drie maanden na de opdrachtverlening aan de leverancier ingeleverd zijn.” Zeker voor bedrijven met Milieukeur en Europees Ecolabel is dit interessant: “Als je investering voldoet aan de eisen geeft dat naast de gewone investeringsaftrek een extra fiscaal voordeel van 27% MIA en 75% Vamil.

FISCAAL VOORDEEL VOOR MILIEUKEUR EN EUROPEES ECOLABEL

Het fiscale voordeel gaat ook op voor bedrijven die bezig zijn zich te laten certificeren voor Milieukeur of Europees Ecolabel. “Wanneer een investering aantoonbaar nodig is voor het behalen van het certificaat, bijvoorbeeld vanwege energie- of waterbesparingseisen, kunnen dergelijke kosten gemeld worden”, zegt Koomen. “De enige voorwaarde is dat het certificaat ook daadwerkelijk gehaald wordt. Dat hoeft niet binnen een jaar. Ook de kosten voor een screening van het bedrijf om te zien waar geïnvesteerd moet worden voor certifice-

ring, komt in aanmerking voor de regeling.”

Het gaat om een flinke pot, waar nu door gecertificeerde bedrijven veel te weinig gebruik van wordt gemaakt. “In totaal gaat het om een budget van 125 miljoen euro, wat gelijk staat aan ruim twee miljard aan daadwerkelijke investeringen door bedrijven”, vervolgt Koomen. “De ervaring uit het verleden leert dat dit budget meestal niet volledig gebruikt wordt.”

De MIA\Vamil-website van AgentschapNL heeft een zoekfunctie waarmee eenvoudig alle codes gevonden kunnen worden. Op de Milieulijst staan de bedrijfsmiddelen waarop fiscaal voordeel verkregen kan worden. “In principe is deze lijst een apparatenlijst”, legt Koomen uit. “De fiscale regeling is van toepassing op een bedrijfsmiddel, maar kan voor gecertifi-

ceerde bedrijven ook gelden voor bijvoorbeeld een complete energiezuinige productielijn, duurzame gebouwen, toepassen van waterbesparende maatregelen of hergebruik van afvalstoffen. Daarom zijn er voor Milieukeur en Europees Ecolabel gecertificeerde bedrijven speciale codes. Zij voldoen met het certificaat automatisch aan het duurzaamheidsniveau van de Milieulijst. Het is daarom vreemd dat er zo weinig meldingen zijn voor deze codes.”

HAALBAAR EN BEREIKBAAR

AgentschapNL heeft een helpdesk die telefonisch en per e-mail bereikbaar is. “Die helpdesk is bemand door mensen met technische kennis en er kan dus snel antwoord worden gegeven op een vraag”, zegt Koomen. “We streven ernaar om uiterlijk binnen een dag antwoord te geven.” Op de website is een stappenplan te vinden voor de aanvraag van de MIA\Vamil-regeling. “Dat is kosteloos en vrijblijvend”, vervolgt Koomen. “Per 1 januari 2012 openen we een e-loket, waar het mogelijk is om investeringen digitaal te melden. In de nabije toekomst zullen we dat uitbreiden naar digitale dienstverlening, zodat de regeling nog toegankelijker zal worden.” Alle informatie over de regeling is digitaal en te vinden op www.agentschapnl.nl/miavamil. ●

DE REGELINGEN

De MIA biedt ondernemers die investeren in milieuvriendelijke bedrijfsmiddelen een extra belastingaftrek. Tot 36 procent van het investeringsbedrag mag worden afgetrokken van de fiscale winst. Het percentage van de aftrek is afhankelijk van de milieueffecten en de gangbaarheid van het bedrijfsmiddel. Het voordeel per bedrijfsmiddel is in de

Milieulijst door middel van een lettercode weergegeven.

De Vamil biedt een liquiditeits- en rentevoordeel. Ondernemers die Vamil voor een bedrijfsmiddel toepassen, mogen dit bedrijfsmiddel voor 75% willekeurig ofwel vrij afschrijven. De lettercode bij het bedrijfsmiddel in de Milieulijst bepaalt of Vamil toegepast kan worden. ●

SMK BLIJFT FLINK AAN DE WEG TIMMEREN ALS HET GAAT OM HET VERGROTEN VAN DE BEKENDHEID EN HET KENNISNIVEAU VAN DE KEURMERKEN.

BLIJVEND TOENEMENDE AANDACHT PUBLICITEIT SMK-KEURMERKEN

Zo verstuurde de communicatie-afdeling in het eerste half jaar ruim dertig nieuws- en persberichten aan individuele redacties, via de SMK e-mailservice en Twitter en werkte SMK mee aan interviews en redactionele artikelen. De website van SMK vormt een belangrijke nieuws- en informatiebron en de keurmerkhouders zorgen zelf voor de nodige publicitaire aandacht.

Ook geeft SMK regelmatig informatie over de keurmerken aan uitgeverijen van school- en

studieboeken en werkt mee aan enquêtes. De resultaten daarvan zijn publicitair niet meetbaar. Onderstaande tabel laat zien dat er in de eerste helft van 2011 een toenemende aandacht is voor de keurmerken in de schrijvende pers en dat bijna 400 maal over de programma's van SMK werd gecommuniceerd. Daar staat een totale gepubliceerde oplage tegenover van bijna 15 miljoen exemplaren en een gerelateerde mediawaarde* van ruim 1 miljoen euro. ●

*MEDIAWAARDE

De mediawaarde is indicatief en wordt gerelateerd aan het volume van het artikel x het gepubliceerde advertentietarief (lengte x kolommen of aantal pagina's). Zou bijvoorbeeld in een vakbladartikel een 1/1 pagina vrijwel geheel worden besteed aan één van de SMK-programma's dan is de mediawaarde gelijk aan de advertentieprijs van een 1/1 pagina. Maar ook: komt in een artikel van een 1/1 pagina slechts één maal het woord voor van een SMK-programma (bijvoorbeeld Milieukeur) dan óók is de mediawaarde weer gelijk aan de advertentieprijs voor een 1/1 pagina. De in de tabel genoemde mediawaarde vertegenwoordigt dan ook het maximale gerelateerde advertentietarief. ●

SMK-PROGRAMMA'S	Aantal publicaties		Gepubliceerde oplage		Mediawaarde	
Totalen 1e halfjaar	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Milieukeur algemeen	4	4	1.129.809	704.519	€ 1.825	€ 11.525
Milieukeur agro-food	74	98	2.415.345	3.698.709	€ 208.725	€ 355.287
Milieukeur non-food	25	22	1.211.167	1.431.377	€ 68.650	€ 55.750
Barometer Duurzaam Terreinbeheer	42	64	618.524	1.163.420	€ 36.425	€ 40.491
Barometer Duurzame Bloemist	3	7	86.578	199.138	€ 3.550	€ 7.025
Barometer Duurzame Bakkerij & Zoetwaren	0	3	0	8.766	€ 0	€ 5.175
Milieukeur totaal	148	198	5.461.423	7.205.929	€ 319.175	€ 475.253
Europees Ecolabel	39	40	2.066.816	1.814.679	€ 144.850	€ 127.528
Groen Label Kas	18	4	226.958	39.865	€ 40.475	€ 5.600
Maatlat Duurzame Veehouderij	86	120	2.169.272	3.052.205	€ 181.225	€ 271.566
TPAC	41	32	734.392	2.649.292	€ 92.300	€ 151.325
Totaal	332	394	10.658.861	14.761.970	€ 778.025	€ 1.031.272
Toename 2010 -2011 / 1e half jaar	Toename 18%		Toename 39%		Toename 33%	

NIEUWE UITDAGING VOOR RENS HARTKAMP

Sinds februari 2008 werkte Rens Hartkamp als projectleider, aanvankelijk voor Milieukeur non-food en later ook voor het Europees Ecolabel. In zijn functie heeft hij biomassa-certificatieschema's getoetst, Milieukeurcertificatieschema's herzien, producten gecertificeerd voor het Europees Ecolabel, en leidde hij een haalbaarheidsonderzoek voor een Milieukeur Datacenters (onderdeel koeling). Rens ambieert

internationaal te opereren en heeft besloten zich per 1 juli te richten op een betrekking in de internationale bos- en houtsector. Hij ziet ook kansen freelance opdrachten uit te voeren in het buitenland. Rusland, waar hij destijds gepromoveerd is, heeft daarbij zijn speciale aandacht. Zijdelings was hij daar de afgelopen jaren al mee bezig. SMK wenst hem veel succes toe in zijn nieuwe werkkring. ●

TPAC

De Toetsingscommissie Inkoop Hout toetst bestaande certificatiesystemen voor duurzaam bosbeheer en de bijbehorende handelsketen.

incidenteel beroep had aangetekend dat het oordeel van TPAC juist onderstreepte.

De belangrijkste onderwerpen van de hoorzitting waren de rechten van de inheemse bevolking en de omzetting (= conversie) van gecertificeerd bos in andere vormen van landgebruik. Ook de beschikbaarheid van gedetailleerde kaarten kwam aan de orde. Helaas bleek tijdens de hoorzitting dat deze gedetailleerde kaarten ondanks eerdere toezeggingen van MTCC (nog) niet publiek beschikbaar zijn. Hierdoor is het niet mogelijk voor belanghebbenden om te controleren of een stuk bos gecertificeerd is of niet.

MTCC wees in haar verweer veelvuldig op het feit dat zij sinds het oordeel van TPAC veel verbeteringen heeft doorgevoerd in het Maleisische systeem. Uiterlijk 5 oktober zal het College van Beroep uitspraak doen.

FSC CASES

De komende periode zal TPAC zich bezig houden met FSC Internationaal. FSC is een mondiaal systeem dat in 2008 door TPAC werd getoetst en goedgekeurd. Sindsdien heeft TPAC echter enkele berichten ontvangen over mogelijke niet-duurzame praktijken in FSC-gecertificeerde bossen. TPAC zal deze berichten nu onderzoeken.

INFORMATIE

Verdere informatie over de activiteiten en procedures van TPAC zijn te vinden op de TPAC website www.tpac.smk.nl. ●

COLLEGE VAN BEROEP BUIGT ZICH OVER MALEISISCH SYSTEEM

OP 5 AUGUSTUS KWAM HET SMK COLLEGE VAN BEROEP BIJEEN. AANLEIDING WAS HET BEROEP DAT DE MALAYSIAN TIMBER CERTIFICATION COUNCIL (MTCC) HAD AANGESPANNEN TEGEN TPAC. TPAC, DAT IN OPDRACHT VAN DE NEDERLANDSE OVERHEID HOUTCERTIFICATIESYSTEMEN TOETST, OORDEELDE IN OKTOBER 2010, IN UITSPRAAK OP HET BEZWAAR VAN GREENPEACE, DAT HET MALEISISCH CERTIFICATIESYSTEEM NIET VOLDOET AAN DE NEDERLANDSE INKOOPCRITERIA. DAT BETEKENT ONDER ANDERE DAT DE NEDERLANDSE OVERHEIDSINKOPERS HET MALEISISCH HOUT NIET ALS DUURZAAM KUNNEN INKOPEN.

Het was pas de tweede keer sinds de oprichting van SMK in 1992 dat het College van Beroep in actie kwam; de eerste keer was in 1998. Regien van der Sijp, directeur van SMK: "Natuurlijk zie ik liever dat partijen de uitspraken van onze Toetsingscommissie en onze Colleges meteen ondersteunen. Maar ik ben blij dat wanneer ze dat niet doen, we hen de mogelijkheid kunnen bieden om bij een onafhankelijk orgaan verhaal te halen. Het laat zien hoe zorgvuldig de procedures zijn bij SMK."

De hoorzitting was oorspronkelijk gepland op 28 april, maar werd op verzoek van MTCC drie maanden uitgesteld. Het driekoppig College van Beroep gaf tijdens de hoorzitting zowel MTCC als TPAC de gelegenheid haar verhaal te doen. Ook Greenpeace mocht tijdens de hoorzitting spreken omdat zij namens vijf maatschappelijke organisaties een zogenaamd

MILIEUKEUR

Milieukeur is het Nederlandse milieukeurmerk voor producten en diensten.

MET DE PRODUCTIE VAN ZO'N 350 KEUKENWERKBLADEN PER WEEK IS ROYAL STONE ÉÉN VAN DE GROTERE NEDERLANDSE SPELERS OP DIT GEBIED. ONLANGS ONTVING HET BEDRIJF UIT 'S-HEERENBERG HET MILIEUKEURCERTIFICAAT VOOR DE LIJN KWARTZTOP KEUKENWERKBLADEN.

"ONZE AFNEMERS VRAGEN OM EEN DUURZAAM PRODUCT"

"Zover ik weet zijn we daarmee de eerste in onze branche", zegt directeur Herman Brans trots. "Ik denk dan ook dat we hiermee een onderscheidend product in huis hebben: degelijk en milieuvriendelijk tegelijk."

Royal Stone fabriceert keukenwerkbladen die toegepast worden in zowel koop- als huurwoningen. Via de detailhandel levert Royal Stone werkbladen aan consumenten en via de grote Nederlandse keukenfabrikanten levert Royal Stone bladen aan verhuurders van woningen. Bij Royal Stone werken zo'n zeventig mensen en het bedrijf is vooral gespecialiseerd in de productie van steenachtige keukenwerkbladen. Kwartztop is een kwartscomposiet keukenwerkblad dat speciaal voor het huursegment werd ontwikkeld.

DUURZAAMHEID AANTONBAAR MAKEN

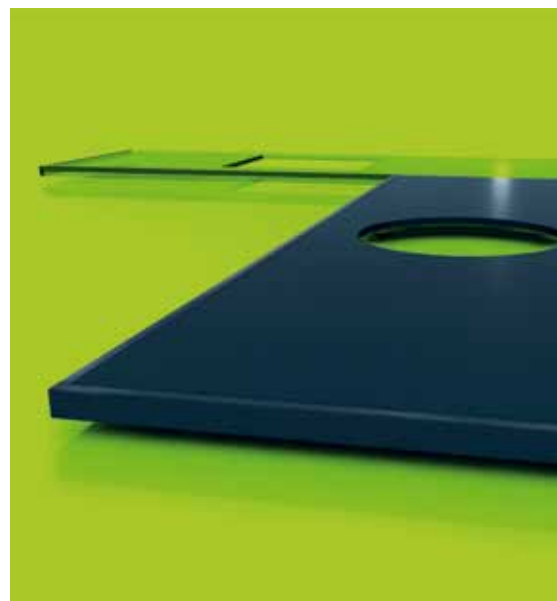
"Het Milieukeurcertificaat past precies in onze opvatting over de Kwartztop keukenwerkbladen", vertelt Brans. "Verhuurders willen graag een stevig werkblad. Een blad dat tegen een stootje kan. Je kunt je namelijk voorstellen dat een huurder wat minder voorzichtig met het interieur omgaat in vergelijking met een woningbezitter. Daarnaast is duurzaamheid een belangrijk thema in deze sector: We merken dat woningbouwverenigingen steeds meer vragen om verantwoord geproduceerd materiaal. Met het Milieukeurcertificaat tonen we aan dat we ook daadwerkelijk een duurzamer product leveren."

Het proces tot certificering duurde ongeveer een jaar. "We hebben eerst naar de mogelijkheden en de moeilijkheden gekeken", zegt Brans. "Uit dat kleine onderzoek kwamen twee speerpunten naar voren. Zo hadden we een kwartscomposiet nodig dat vrij is van zware metalen en moesten daarvoor de juiste leverancier vinden. Om de diverse onderdelen van het keukenwerkblad te monteren was het juiste lijmsysteem nodig, zonder organische oplosmiddelen. Die lijmmix hebben we zelf

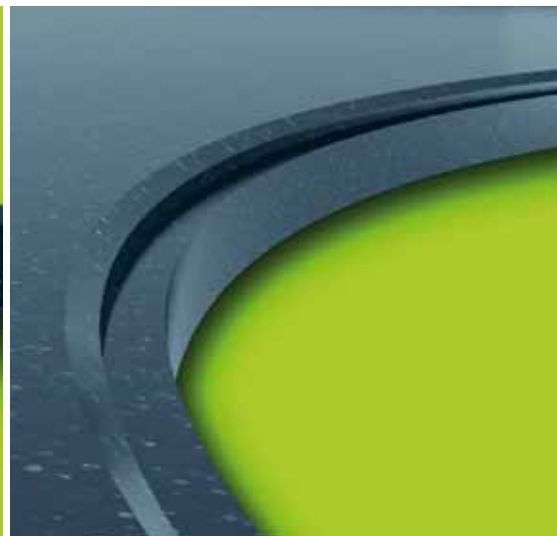
ontwikkeld en daar is uiteindelijk de meeste energie en moeite in gaan zitten. Ook in het productieproces hebben we veranderingen aangebracht; door het aangepaste lijmsysteem moeten we nu een andere volgorde in de assemblage hanteren."

HUURWONINGMARKT

Brans heeft voor dit keukenwerkblad hoge verwachtingen in de huurwoningenmarkt. In de praktijk merkt Brans al dat woningcorporaties informeren naar de Kwartztop Keukenwerkbladen. "Uiteraard gaan we naar buiten treden met het Milieukeurcertificaat", vervolgt hij. "Dat doen we door rechtstreekse communicatie met de corporaties en we gaan bijvoorbeeld adverteren in het blad van de brancheorganisatie Aedes." ●

HERMAN BRANS, DIRECTEUR ROYAL STONE

"EEN GOED CERTIFICATIESCHEMA KAN ALLEEN TOT STAND KOMEN IN DIALOOG MET STAKEHOLDERS UIT DE PRAKTIJK", ZEGT RICK VAN EMOUS, WERKZAAM BIJ WAGENINGEN UR LIVESTOCK RESEARCH.

"CERTIFICATIESCHEMA MILIEUKEUR VLEESKUIKENS SLUIT AAN BIJ DE PRAKTIJK"

De onderzoeker was intensief betrokken bij het ontwikkelen van het nieuwe certificatieschema Milieukeur Vleeskuikens. Het is niet voor het eerst dat hij meewerkte aan het opstellen van een dergelijk schema: begin vorig jaar bracht hij zijn expertise in bij de ontwikkeling van het certificatieschema Milieukeur Ei (leghennen). Milieukeur Vleeskuikens maakt onderdeel uit van het certificatieschema Milieukeur Dierlijke Producten en bestaat uit verplichte basiseisen en keuzemaatregelen voor de vier thema's 'milieu in en om het bedrijf', 'voeders', 'dierenwelzijn en -gezondheid' en 'werkomstandigheden'. Voor ieder van deze thema's kan de ondernemer een keuze maken uit meerdere maatregelen waarbij een minimum aantal punten behaald dient te worden.

MILIEUVRIENDELIJK VERSUS DIERENWELZIJN

Van Emous moet nog regelmatig een toelichting geven op wat Milieukeur inhoudt. "Ik merk dat Milieukeur soms moeilijk is uit te leggen aan de ondernemers, omdat de naam suggereert dat het puur om het milieu gaat, terwijl bijvoorbeeld dierenwelzijn en diergezondheid net zo belangrijk zijn. Er is zelfs een paradox", zegt hij. "Als je het hebt over huisvestings-systemen dan kan het meest milieuvriendelijke systeem het minst goed zijn voor het dierenwelzijn. Een kip in een legbatterij levert heel weinig ammoniakuitstoot op maar wordt om dierenwelzijnsredenen verboden. En een stal met veel strooisel levert weer veel fijn stof

op." Milieu en dierenwelzijn zijn belangrijke elementen in het certificatieschema. "Dat is een tendens die in de sector in de jaren '80 en '90 is ingezet", vervolgt Van Emous. "Ging het bij milieu vroeger vooral om de reductie van uitstoot van ammoniak, tegenwoordig is er een bredere benadering, waarbij de nadruk meer is komen te liggen op het beperken van energieverbruik en het welzijn van de dieren. Het is dus een totaal duurzaam concept en geen smalle focus op een onderwerp."

AFWEGEN VAN THEMA'S

Het opstellen van een afgewogen certificatieschema is balanceren tussen de verschillende thema's. "Daar ben ik me van bewust", zegt Van Emous. "Om die reden heb ik regelmatig beroep gedaan op diverse deskundigen, zowel intern als extern. Van de begeleidingscommissie, waarbij belanghebbenden uit de sector hun visie geven over het concept, kreeg Van Emous uitgebreid commentaar, aanvullingen en suggesties. "De samenstelling van die begeleidingscommissie is heel divers: van slachterijen tot voerfabrikanten, tot systeembouwers en agrariërs. Natuurlijk ken ik het veld vanuit mijn werk, maar om de criteria goed op te stellen is dergelijke input uit de praktijk echt nodig."

STRENGE EISEN, GERICHT OP DE KOPLOPERS

Het gepubliceerde certificatieschema is dus volgens de onderzoeker een afgewogen balans

geworden tussen de verschillende thema's. "De eisen zijn behoorlijk streng, maar dat is niet erg. Milieukeur richt zich vooral op de 25 procent koplopers.", zegt Van Emous. Hij benadrukt dat een certificatieschema 'levend' is. "Je hebt te maken met voortschrijdend inzicht, ik kan me nu al voorstellen dat er volgend jaar een herziening komt." Van Emous noemt het voorbeeld van fijn stof. "De regelgeving hieromtrent is nog niet af: er wordt gekeken hoe je de emissie van fijn stof kunt verminderen en daar wordt volop onderzoek naar gedaan. Je zou er bijvoorbeeld water op kunnen vernevelen, maar dan krijg je weer meer ammoniak."

AANSLUITING BIJ BETER LEVEN KENMERK

Op de onderdelen dierenwelzijn en diergezondheid sluit het certificatieschema waar mogelijk aan bij het sterrenstelsel van het Beter Leven kenmerk van de Dierenbescherming. "Een deel van de criteria richt zich specifiek op diergezondheidsaspecten", vertelt Van Emous. "Zo zijn er eisen aan de uitval van vleeskuikens en bijvoorbeeld irritatie aan de poten. Daarbij heb ik heel goed gekeken naar het sterrenstelsel en die criteria waar mogelijk meegenomen in het certificatieschema Milieukeur. Een ondernemer die al flinke inspanning heeft gedaan voor het Beter Leven kenmerk kan dat voordeel ook meenemen in certificering voor Milieukeur Vleeskuikens." ●

DUURZAMER BLUSSEN MET MILIEUKEUR GECERTIFICEERDE BRANDBLUSMIDDELEN

ER IS BIJ LEVERANCIERS VAN BRANDBLUSMIDDELEN EEN TOENEMENDE INTERESSE VOOR HET MILIEUKEUR CERTIFICAAT. OP DIT MOMENT IS EEN ZESTIGTAL BRANDBLUSSYSTEMEN MILIEUKEUR GECERTIFICEERD VAN ELF FABRIKANTEN*.

MARKTSCHETS

De marktverhouding van de diverse blusmiddelen in Nederland is circa 45% blusschuimen, circa 45% bluspoeders en circa 10% koolzuurblussers. AgentschapNL schat dat ongeveer 40% van alle brandblusmiddelen het keurmerk Milieukeur heeft of daarvoor in aanmerking komt.

MILIEUKEUR BRANDBLUSMIDDELEN

De productgroep Milieukeur brandblusmiddelen bestaat uit draagbare en verrijdbare brandblusmiddelen zoals CO₂-blussers, water met additieven en schuimblussers (water met schuimadditieven). Ook blusschuimen (water met schuimadditieven, water met additieven) en blusgassen kunnen worden gecertificeerd. Blusstoffen worden toegepast in installaties en bestaan uit inerte en chemische gassen, inclusief CO₂.

De kern van het certificatieschema Milieukeur brandblusmiddelen bestaat uit de milieucriteria waaraan het product en de gebruikte ingrediënten moeten voldoen. Een tweede belangrijke eis is de functionaliteit van die brandblusmiddelen. Het gaat dus om een afweging tussen een minimale milieuschade door het blusmiddel en de maximale bluscapaciteit ervan.

Overigens is vooral de brand zelf de veroorzaker van de grootste milieuschade

door de optredende lucht-, water- en bodemverontreiniging; het blusmiddel heeft daarin een gering aandeel.

Poederblussers komen niet in aanmerking voor Milieukeur vanwege de grote hoeveelheid vast afval die geproduceerd wordt; zowel bij gebruik, als bij inname van ongebruikte producten waarvan de houdbaarheidsdatum is verstreken. Een ander nadeel is dat bij het blussen het bluspoeder overal inkomt (bijvoorbeeld in apparatuur), waardoor aanzienlijke nevenschade kan optreden.

Aërosolvormende systemen komen op dit moment nog niet in aanmerking voor Milieukeur omdat deze producten vooralsnog niet aan alle Milieukeurcriteria kunnen voldoen. Ook niet-navulbare brandblusproducten vallen af voor certificatie omdat ze te milieubelastend zijn.

BLUSSCHUIMEN EN VERBOD OP PFOS

Bestanddelen in blusschuimen zoals fluortensiden of fluortelomeren hebben als unieke en werkzame eigenschap dat zij chemisch zeer stabiel zijn, waardoor zij bij hoge temperaturen nog werkzaam blijven en daardoor zeer geschikt zijn als brandblusmiddel. Die hoge chemische stabiliteit heeft echter als nadeel dat zij daardoor zeer slecht afbreekbaar zijn in

"DUURZAAM INKOPEN BEHOORT TOT ONZE MAATSCHAPPELIJKE TAAK"

De heer Raymond van Tilburg is Hoofd Bouw en Techniek in het Lievensberg Ziekenhuis in Bergen op Zoom en in die functie ook verant-

woordelijk voor de inkoop van brandblusmiddelen. Het ziekenhuis is middelgroot met bijna 400 bedden, 1.600 medewerkers en ruim 100 medisch specialisten. "Ons ziekenhuis vindt alles dat te maken heeft met duurzaamheid belangrijk", zegt Raymond van Tilburg. "Wij hebben nu eenmaal een maatschappelijke taak en van daaruit willen wij ook maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dat is onze 'kapstok' bij de inkoop van allerlei producten en daarom kopen wij dan ook brandblussers in met Milieukeur."

*MILIEUKEUR GECERTIFICEERDE BRANDBLUSMIDDELEN

Ajax-Chubb Varel	Schuimblussers ES6H-C, ES9H-C, ES6, ES9, ES6H, ES9H, EC06, EC09 en Schuimbluswagen ES50>
Ansul Brandbeveiliging B.V.	Ansul brandblussers Master EF506, Master EF509, Protek-U6-EC1095-C, Protek-U9-EC1095-C, Protek-U6-EC1095-S, Protek-U9-EC1095-S
Ansul NV/SA	Master NM6L-AB, Master NM9L-AB, C06L-AB-S2 N, C09L-AB-S2 N
Feuerschutz Jockel GmbH & Co. KG	S6LJ Bio plus 34 en S9LJ Bio plus43
FLN Feuerlöschgeräte Neuruppin Betriebs GmbH	S 6/9 DN eco classic, S 6/9 SK eco, S 6/9 DN eco premium, S 6/9 AKP eco, S6/9 SKP eco, S 6/9 DN eco-HR, S 6/9 DN eco
Gloria GmbH	S6D Eco en S9D Eco
Nu-Swift Brandbeveiliging B.V.	Ecosafe ES6, Ecosafe ES9, Premier NSE6p, Premier NSE9p
Saval B.V.	Bioclass schuimblussers B2C, B3C, B6C, B9C, B6P, B9P, F6C, Bioclass schuimbluswagen FT 45-B-1 en II
Smeba Brandbeveiliging (Moyne Roberts)	Moyne Roberts MC-2A C02, MC-5A C02, MC-2AE C02, MC-5AE C02, MF-20 foam, MF-60 foam, MF-60E foam, MF-90 foam
Somati FIE NV	Topline F6, Topline F9
Velco brandblusmateriaal B.V.	Velco FB6 Schuimblusser

het milieu.

De fluortenside PFOS (perfluorooctaansulfonaat) is een persistente, bioaccumulerende en toxische fluorverbinding. PFOS is aangetoond in oppervlaktewater en sediment, afvalwater, slib en in water afkomstig uit vuilstorten. De Europese Commissie heeft daarom door middel van regelgeving het gebruik van PFOS streng beperkt. PFOS mag niet meer worden toegevoegd aan producten en producten met PFOS mogen niet op de markt gebracht worden of in preparaten gebruikt worden in concentraties gelijk of groter dan 0,005% (m/m).

Andere fluortensiden dan PFOS, fluortelomeren en overige organische fluorverbindingen die in blusschuimen worden gebruikt vertonen een vergelijkbaar gedrag in het milieu als PFOS maar hun gebruik wordt niet beperkt door regelgeving. In de Milieukeur gecertificeerde brandblusmiddelen is volgens het certificatieschema een maximum organisch fluorgehalte toegestaan van 0,04% (m/m) van fluorverbindingen die niet tot de groep PFOS-additieven behoren.

Er bestaan sinds kort ook fluorvrije schuimen die schuimvormers bevatten op basis van suikers. Er zijn nog geen Milieukeurhouders voor dit soort brandblusmiddelen die aan zowel functionaliteit- als milieu eisen kunnen voldoen. ●

Bronnen en achtergrondinformatie:

- Ministerie van VROM - Informatie voor duurzaam inkopen van Blusmiddelen, 20 mei 2010
- Nationaal Implementatieplan Persistente Organische Verontreinigende Stoffen
- Certificatieschema Milieukeur Brandblusmiddelen
- BBM.6 / MK.64

^
"MILIEUKEUR
GECERTIFICEERDE
BRANDBLUSSERS ZIJN
EEN DUURZAMER
ALTERNATIEF"
v

"MILIEUKEUR STEVIGE STEUN IN DE RUG"

Een tiental brandblussystemen van Saval is Milieukeur gecertificeerd. Koen van Dijk –marketing coördinator bij Saval- merkt op dat er door zijn afnemers meestal niet direct wordt gevraagd naar duurzamere brandblusmiddelen: "Wanneer wij echter melden dat Milieukeur gecertificeerde brandblussers een duurzamer alternatief zijn blijkt dit een onderscheidend en positief productvoordeel". Saval levert haar producten aan onder meer industrie, het onderwijs, zorginstellingen en overheden.

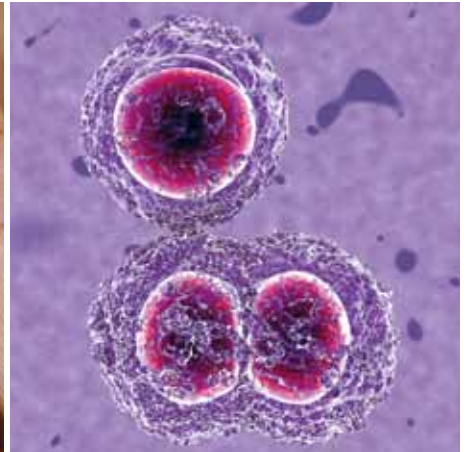
"MEEWERKEN AAN EEN SCHONER MILIEU"

Theo Coenders is bij Smeba Brandbeveiliging (Moyne Roberts) werkzaam als kwaliteitscoördinator: "Een belangrijk deel van ons assortiment draagbare en verrijdbare brandblussers heeft het Milieukeur certificaat. Gelukkig vragen er steeds meer van onze relaties naar milieuvriendelijke brandblusmiddelen en kunnen wij door ons Milieukeur certificaat voldoen aan die vraag."

INEKE EIJCK, EIGENAAR VAN SPF- GEZONDE VARKENS EN EIJCK INTERIMMANAGEMENT, ADVISEERT SMK BIJ HET OPSTELLEN VAN RICHTLIJNEN EN CRITERIA OVER ANTIBIOTICAGEBRUIK BINNEN MILIEUKEUR. BIJ DE HERZIENING VAN DE CRITERIA VOOR VARKENS EN VLEESKUIKENS ZULLEN EISEN GESTELD WORDEN WAAR MILIEUKEURHOUDERS IN 2012 AAN MOETEN VOLDOEN. IN DIT ARTIKEL GEEFT INEKE HAAR VISIE OP ANTIBIOTICAGEBRUIK IN DE VEEHOUDERIJ.

ANTIBIOTICAVRIJ VLEES UTOPIE OF TOCH NIET?

MAATSCHAPPELIJK DEBAT ANTIBIOTICA-RESISTENTIE DIERHOUDERIJ

Over het gebruik van antibiotica in de dierhouderij is een maatschappelijk debat gaande. Het is vanuit het oogpunt van volksgezondheid nodig om antibioticum-resistentie van ziektekiemen te voorkomen. De veehouderij heeft deze wens ook, mede vanuit het oogpunt van diergezondheid en -welzijn. Is het huidige grootschalige gebruik van antibiotica wel nodig voor het dier? Dit betekent dat antibiotica op een andere manier moet worden ingezet in de intensieve veehouderij dan nu gebruikelijk is. Bestaande regelgeving is gericht op het niet terugvinden van antibiotica in het eindproduct. Bij het in acht nemen van de wachttijd voor antibiotica, zijn geen residuen van antibiotica in het eindproduct aantoonbaar. Maar hoe zit het met resistentie voor antibiotica van bacteriën zoals MRSA's en ESBL's? De sectoren en de overheid werken aan richtlijnen en regels

om de resistentieproblematiek aan te pakken. Een van de acties is het gebruik van antibiotica drastisch terug te dringen in de veehouderij.

"EEN SLECHT GEBOUW HEEFT ALTIJD VEEL PURSCHUIM NODIG"

Het antibioticagebruik op een bedrijf kan worden weergegeven als het gemiddeld aantal dagen per jaar dat een dier op het bedrijf behandeld werd met antibiotica, de zogenaamde dagdosering/ dierjaar (dd/dj). De spreiding is groot. Er zijn varkensbedrijven die op minder dan 1 dd/dj zitten, en dus dicht tegen antibioticavrij aan zitten, maar er zijn ook bedrijven die op meer dan 57 dd/dj zitten. Het gemiddelde dd/dj in 2009 is bij de zeugen plus biggen 26 en bij vleesvarkens 16. Ook in de vleeskuikenhouderij is een grote spreiding tussen bedrijven met een gemiddelde dd/dj van 37. Deze spreiding is opvallend en een ondernemer zei eens: "Een slecht gebouw heeft altijd veel purschuim nodig." Dit is een mooie metafoor voor mismanagement dat gecompenseerd wordt met veel antibioticum. De opgave om in het management verandering aan te brengen is in de praktijk een van de lastigste. De overheid heeft als doel gesteld om in 2011 een reductie van 20% t.o.v. 2009 gerealiseerd te hebben, wat neer komt op een dd/dj van 20 bij zeugen plus biggen, 13 bij vleesvarkens en 30 bij vleeskuikens.

OMSLAG NODIG IN DENKEN EN DOEN

Om tot een forse reductie te komen in het

antibioticagebruik in de veehouderij is een 'omslag in denken en doen' noodzakelijk bij alle ketenpartners in de dierhouderij. Er zijn stappen nodig in een gezamenlijke aanpak van alle betrokkenen: veehouders en de toeleveranciers en afnemers, dierenartsen, stallenbouwers, veevoerleveranciers, slachterijen en retailers. Gebaande wegen moeten worden verlaten, de standaardaanpak moet worden heroverwogen en met een hernieuwde kijk op het veehouderijbedrijf is er voldoende perspectief om het gebruik van antibiotica grotendeels overbodig te maken. De gezamenlijke aanpak is van belang omdat iedere schakel een rol speelt in de 'antibioticabehoeft' van een dier. Dieren die voor de vleesproductie worden gefokt zijn genetisch geselecteerd. Vleesdieren worden gefokt op snelle groei en veel vleesaanzet. Dit heeft ook gevolgen voor de natuurlijke weerstand van het dier, zoals een goede darmbalans. Deze balans kan eenvoudig worden verstoord door bijvoorbeeld een te koude stalvloer bij opzet van de kuikentjes of een suboptimale voersamenstelling. Disbalans moet niet verholpen of voorkomen worden door antibiotica maar door een goed klimaat in de stal, droog schoon strooisel en passend voer.

ONDERZOEKSPROJECT OP BEDRIJVEN VAN VOORUITSTREVENDE ONDERNEMERS

In een onderzoek van het InnovatieNetwerk met 12 vooruitstrevende ondernemers uit de pluimveehouderij en 10 uit de varkenshouderij (waaronder zeven Milieukeurdeelnemers aangesloten bij De Hoeve) wordt verkend

^
"IK BEN ER VAN
OVERTUIGD DAT 50%
REDUCTIE VAN ANTI-
BIOTICAGEBRUIK ZEKER
HAALBAAR IS."
v

of de bovenstaande theorie van omslag in denken en doen in de praktijk ook werkt. Dit project startte half 2010 met een experiment om het antibioticagebruik terug te dringen. Omdat het onderzoek nog niet is afgerond zijn geen definitieve resultaten te geven, maar de voorlopige bevindingen zijn veelbelovend. In zeer korte tijd hebben alle varkensbedrijven en de meeste pluimveebedrijven een enorme reductie in antibioticagebruik weten te realiseren, ruim onder de doelstelling van de overheid voor 2011. Ineke Eijck: "Ik verwacht dat de bedrijven nog verder zullen zakken in het antibioticagebruik voor het einde van dit jaar. Voor alle betrokken is het motiverend om te zien hoe met een integrale aanpak van het management zulke goede resultaten worden behaald. Aan het begin moesten sommige veehouders, dierenartsen en andere betrokkenen bij het bedrijf voor zichzelf een drempel over om open durven te staan voor andere inzichten en ideeën. Nu komen veel van de innovatieve voorstellen om te verbeteren juist van de pilotbedrijven."

SUCCESSFACOREN OM ANTIBIOTICAGEBRUIK TE VERMINDEREN

Bijna iedereen die langdurig bij een bedrijf betrokken is, krijgt ongewild last van bedrijfsblindheid. Dit kan belemmerend werken bij de zoektocht naar de mogelijkheden antibioticagebruik te minderen. Daarnaast is ieder bedrijf anders en zijn niet altijd generieke maatregelen te benoemen die gegarandeerd tot resultaat leiden. Een echte succesfactor in het onderzoek blijkt het opstellen van een bedrijfsspecifiek verbeterplan aan de hand van een knelpuntanalyse per bedrijf. Zo'n verbeterplan is SMART* geformuleerd, waarbij vooral aandacht is voor het management binnen het bedrijf.

DE EERSTE KLAP IS EEN DAALDER WAARD

Een flinke daling in het antibioticagebruik is te realiseren door preventief antibioticagebruik en koppelmedicaties achterwege te laten. Hoewel de verleiding vaak groot is, moet antibiotica zeker niet via het drinkwatersysteem worden toegediend aan de dieren. Bij antibiotica is het van belang de juiste dieren de juiste dosering te geven. Bij verstrekken van medicijn via drinkwater is hier geen vat en zicht op, waardoor de effectiviteit van het antibioticum minder is en het risico op resistentie-ontwikkeling bij ziektekiemen groter. Opvallend bij veel varkensbedrijven is de slechte kwaliteit van het drinkwater dat aan de dieren wordt verstrekt (verontreiniging met ziekte-

ORGANISATIE VERBETERPLAN:

- Stel een externe expertcoach aan. Die is van alle aspecten in de sector goed op de hoogte; brengt ervaring in en beoordeelt objectief de dagelijkse gang van zaken op het bedrijf.
- Stel een managementteam samen dat bestaat uit veehouder en bedrijfsadviseurs (dierenarts, voerleverancier). De onafhankelijke expertcoach stuurt dit team aan, en bewaakt de voortgang.
- Voer een knelpuntenanalyse uit naar de redenen van het gebruik van antibiotica en stel een bedrijfsspecifiek verbeterplan op.
- Schakel externe onafhankelijke experts op bepaalde deelgebieden in (zoals voor registratie, klimaat, water, hygiëne, et cetera).

INEKE EIJCK

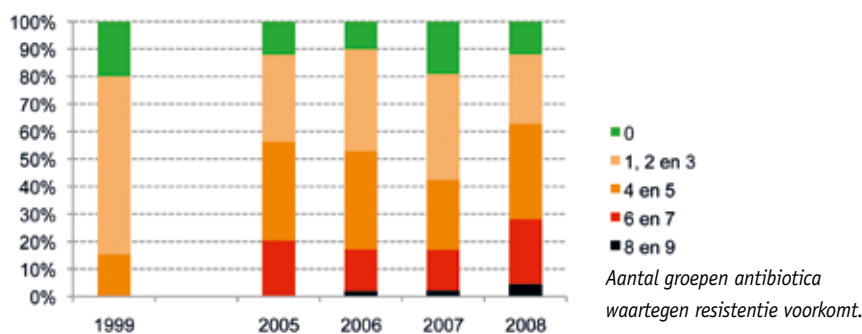
kiemen). Naast de vorming van biofilm in de leidingen worden ook regelmatig resistente ziektekiemen in het drinkwater aangetoond. Op dit onderdeel valt dus nog een flinke verbeter-slag te maken; een goede waterkwaliteit aan de bron garandeert nog geen schoon water uit de nippels of de drinkbakken in het diervverblijf.

IS 50% ANTIBIOTICAREDUCTIE HAALBAAR IN 2013?

"Ik ben er van overtuigd dat 50% reductie van antibioticagebruik zeker haalbaar is als iedereen nu aan de slag gaat om te veranderen in denken en doen," aldus Ineke Eijck. "Niet alleen de veehouder, maar het hele managementteam zal gezamenlijk aan het werk moeten. Niet alleen voor een beter management, beter voer, beter klimaat, goed drinkwater, maar vooral ook aan goede onderlinge communicatie tussen veehouder en adviseurs en veehouder en personeel. Daarnaast is het vanuit het oogpunt van volksgezondheid goed om een aantal soorten antibiotica uitsluitend voor humaan gebruik in te zetten, de zogenaamde derde en vierde generatie antibiotica. De resultaten uit het onderzoeksproject laten zien dat het ambitieniveau van de overheid realistisch en haalbaar is en dat antibioticavrijvlees dichterbij ligt dan men denkt. Voor de herziening van de certificatieschema's Milieukeur varkens en vleeskuikens voorzie ik dat een aantal maatregelen dat in het onderzoeksproject succesvol en haalbaar bleken wordt overgenomen. Het gaat dan bijvoorbeeld om een maximale norm voor de dagdosering per dierjaar, uitsluiting bepaalde typen antibiotica en beperkingen wat betreft de wijze van verstrekken van antibiotica." •

**SMART staat voor Specifiek (doelstelling is eenduidig zijn), Meetbaar (objectieve meting wanneer doel is bereikt), Acceptabel (kunnen betrokkenen zich in doel vinden), Realistisch (haalbaar doel) en Tijdgebonden (concrete termijn).*

BACTERIËN IN TOENEMENDE MATE RESISTENT TEGEN ANTIBIOTICA.

Ter illustratie: resistentie E. coli in vleeskuikens. Bron: Maran 2008, 2010

"MILIEUKEUR-CERTIFICAAT BEHAALD VOOR MEER KEUZEVRIJHEID"

GERTES VLEESWAREN, VAN OORSPRONG EEN FAMILIEBEDRIJF, IS IN DE AFGELOPEN 30 JAAR UITGEGROEID TOT EEN TOONAANGEVEND BEDRIJF IN VLEES EN VLEESWAREN. HET BEDRIJF LEVERT ALLERLEI SOORTEN VLEES EN VLEESWAREN AAN HORECA, GROOTHANDELS, SUPERMARKTEN EN INSTELLINGEN. NAAST DE IMPORT EN HANDEL IN VLEESWAREN HEEFT HET BEDRIJF TWEE EIGEN VLEESVERWERKENDE BEDRIJVEN: ÉÉN IN HEEMSKERK EN ÉÉN IN HAARLEM. IN HEEMSKERK WORDEN VLEES EN VLEESWAREN INGEKOCHT EN GEPORTIONEERD DOOR EIGEN SLAGERS. IN HAARLEM WORDEN VERSCHILLENDE HAMSOORTEN GEPRODUCEERD. ONLANGS BESLOOT HET BEDRIJF ZICH TE LATEN CERTIFICEREN VOOR MILIEUKEUR VARKENSVLEESPRODUCTEN.

^
 "OOK ONZE MEDEWERKERS ERVAREN HET CERTIFICAAT ALS HEEL POSITIEF"
 v

"De eigenlijke aanleiding voor onze certificering was dat we meer keuzevrijheid en eigen verantwoordelijkheid wilden voor de inkoop van Milieukeur varkensvlees, zonder daarbij gebonden te hoeven zijn aan één Milieukeurketen", vertelt directeur-oprichter Gerrit Tesselaar. "Het proces van certificeren verliep goed", vervolgt Ingrid Tesselaar, die een groot deel van de formaliteiten op zich nam, samen met haar collega Sacha van den Berg van de kwaliteitsdienst. "Wij voldoen aan de eisen die in het Milieukeur certificatieschema worden gesteld, zoals op het gebied van opslag, etikettering en energie en aan inspanningen op kwaliteits- en milieugebied. De door Milieukeur nieuw vereiste verplichte overstap naar groene stroom viel ons echter wel wat tegen, vooral qua hoeveelheid uitzoek- en papierwerk."

INVESTERING

De Milieukeur certificering valt ook 'in eigen huis' goed. "Onze medewerkers ervaren het certificaat als heel positief. Het hebben van een eigen Milieukeur geeft een positieve impuls aan je imago. In een certificeringstraject moet je goed uitleggen wat certificering

voor onze bedrijfsprocessen betekent en hoe de medewerkers ermee om moeten gaan. Het heeft bijvoorbeeld praktische gevolgen voor de opslag van vleessoorten, het mag niet onduidelijk zijn welk vlees Milieukeur heeft en welk vlees niet." Tesselaar is tevreden met het Milieukeur-certificaat. "Het zorgt voor een upgrade van onze bedrijfsvoering en maakt dat we sterker in de markt staan en dat we ons kunnen onderscheiden naar de consument. Milieukeur past goed in de trend van meer duurzame producten en op deze manier kunnen we daar op inspelen. En er is zeker vraag naar Milieukeurproducten; zo is bijvoorbeeld de Makro onlangs gestart met de verkoop van Milieukeur varkensvlees. En nu is het verder aan ons om de certificering nog verder economisch te benutten, want het vergt een investering die we willen terugverdienen."

RECLAME

Een kritiekpunt van Tesselaar is dat er niet voldoende reclame wordt gemaakt voor Milieukeur. "We vinden het jammer dat er bij SMK geen budget is om eens een grote publieksreclamecampagne te doen. Mijn indruk is dat er bij de gemiddelde consument niet voldoende bekend is over wat Milieukeur inhoudt, en het zou mooi zijn als dat zou worden verbeterd." In de komende tijd gaat Gertes in ieder geval de eigen relaties informeren, want zelfs bij slagerijen die Milieukeur gecertificeerd zijn viel op dat er gebrek is aan de juiste kennis. Voor onze zakelijke afnemers maken we een eigen nieuwsbrief, waarin ook de Milieukeurcertificering voor onze producten aandacht krijgt." ●

"KETENREGISSEUR IS DE DIRIGENT"

BEDRIJVEN MET MILIEUKEUR HEBBEN DE TOEKOMST. DAT IS DE OVERTUIGING VAN HENNY GROOTHEDDE, INEKE ANKERSMIT (BEIDEN VAN BEDRIJF GROOTHEDDE) EN JURGEN HIJINK (HIJDEPORC). SAMEN HEBBEN ZIJ GEWERKT AAN DE MILIEUKEUR-CERTIFICERING EN DIT VOORJAAR HEEFT HIJDEPORC DE CERTIFICATEN BEHAALD VOOR KETENREGISSEUR MILIEUKEUR VARKENS EN MILIEUKEUR BEWERKTE EN VERWERKTE VARKENSVLEESPRODUCTEN.

KETENREGISSEUR MILIEUKEUR

Groothedde heeft als 'service provider in meat' een goede relatie opgebouwd met adviesbureau Hijdeporc. Adviseur Jurgen Hijink van Hijdeporc legt uit: "Wij hebben gekozen voor een Milieukeur ketenregisseur-certificaat, waarbij Hijdeporc de certificaathouder is. Dat houdt in dat ik ervoor verantwoordelijk ben dat in de keten zowel de varkenshouders als de slachthuizen volgens de Milieukeur-normen werken. Als ketenregisseur ben je de dirigent. Nadat het varkensvlees de deuren van Groothedde in Vaassen verlaat, houdt de verantwoordelijkheid op. De afnemers zijn geen onderdeel van onze keten."

EIGEN KWALITEITSNORMEN

Over het bedrijf Groothedde vertelt directeur Henny Groothedde: "Naast de Milieukeurketen van varkenshouders en slachthuizen werken wij hier met 30 mensen aan de import en distributie van zowel rundvlees als varkensvlees uit verschillende EU landen. We leveren voornamelijk aan Nederlandse supermarktketens, retail, de vleeswarenindustrie en horecagroothandels. We werken zelf volgens verschillende kwaliteitsnormen en zien erop toe dat onze leveranciers, waar dan ook in Europa, daaraan voldoen. Op die normen auditen zowel wijzelf als certificerende instellingen." Ineke Ankersmit, die bij Groothedde als Kwaliteitsmanager werkt, vult aan: "Zelf ga ik tenminste eens per jaar auditen bij onze leveranciers. Dat is naast de reguliere, nauwe contacten die we met onze leveranciers onderhouden. We hebben zonder uitzondering langdurige relaties met onze ketenpartners."

KOPPELING TUSSEN MILIEUZORG EN DIERENWELZIJN

De Milieukeurcertificering was voor Groothedde een principezaak. "We willen graag meewerken aan verbetering van het milieu en het dierenwelzijn en SMK biedt daar goed hanteerbare normen voor", vindt Henny Groothedde. Ineke Ankersmit beaamt dat: "Het mooie van Milieu-

keur is dat het systeem eisen voor zowel milieuzorg als ook dierenwelzijn heeft. Hoewel deze twee aspecten ook kunnen botsen: het zou kunnen dat het voor het varken prettiger is om buiten rond te lopen, voor het milieu is het dat zeker niet, doordat je dan te maken hebt met bijvoorbeeld veel ammoniakuitstoot. In stallen kan die uitstoot afgevangen worden."

DUITS SLACHTBEDRIJF

De ketencertificering vereist in dit geval behalve partners in de varkenshouderij ook een partnership met een slachtbedrijf. Dat is het Duitse vleesverwerkingsbedrijf Tönnies Fleisch. Hijink: "Zij hebben een vestiging dicht bij Nederland in Rheda-Wiedenbrück, en daar worden dan ook de Milieukeur varkens geslacht. Onze keuze viel op deze Duitse slach-

terij omdat ik daar vijf jaar geleden al een goed contact mee heb opgebouwd. Destijds wilde Tönnies aan nieuwe eisen op het gebied van dierenwelzijn voldoen voor de levering aan de Britse supermarktketen Tesco. Ik heb hen daarin geadviseerd en zo dachten we bij Milieukeur ook onmiddellijk aan dit bedrijf." Ankersmit: "We zijn op het juiste moment met Milieukeur aan de gang gegaan. Het schema werd net aangepast en wij konden inbrengen dat het ook mogelijk werd om zaken te doen met bedrijven buiten Nederland, en dus konden we met Tönnies ook verder op Milieukeurgebied."

PUNTEN 'SPROKKELLEN'

De slachterij is Duits maar de varkens uit de keten Hijdeporc komen wel uit Neder-

“HET LOONT OM NU AL TE INVESTEREN IN MILIEUKEUR.”

land. Hijink: “We hebben inmiddels met tien varkenshouderijen een overeenkomst voor Milieukeur varkens, en zij voldoen dan ook aan de criteria van SMK. In de meeste gevallen konden ze dat realiseren door kleine aanpassingen in hun bedrijfsprocessen. Dat is mooi, want de marges in de varkenshouderij zijn niet geweldig. De bedrijven moesten stoppen met castreren en sommige hebben ook ander voer gekozen. Door de keuzemodules binnen het Milieukeurschema kun je op bepaalde gebieden iets minder scoren, maar dat compenseren door punten te ‘sprokkelen’ op andere onderdelen. De toegankelijkheid van het schema is dus, zeker in een moeilijke markt, een extra pluspunt van Milieukeur.”

TRACEERBAARHEID

Om aan de Milieukeureisen te voldoen hoefde het bedrijf Groothedde zelf niet veel te veranderen in de bedrijfsvoering, vertelt Ineke Ankersmit. “Het allerbelangrijkste is de traceerbaarheid, waarvoor we een aanpassing moesten doen in ons automatiseringssysteem om de Milieukeurgegevens juist te kunnen verwerken. Van elk stuk vlees moet exact te achterhalen zijn waar het vandaan komt en

wat er mee is gebeurd. Er vindt bij ons geen bewerking plaats, hier houden we ons alleen bezig met logistiek. Dat betekent dat we zeer nauwkeurig de verschillende vleesstromen registreren door middel van barcodes. Bij Tönnies, worden een paar honderd Milieukeur varkens per dag geslacht op een totaal van 25.000 varkens. Die Milieukeur varkens worden zorgvuldig gescheiden gehouden van de rest. Ook daar wordt met de barcodes gewerkt, dus de kans op fouten is vrijwel uitgesloten.”

DE NIEUWE STANDAARD

Op bedrijfseconomisch vlak heb je zeker voordeel van deze certificering, vinden Groot-hedde, Ankersmit en Hijink. “Milieukeur gaat bijvoorbeeld verder dan wettelijke normen voor dierenwelzijn. Dat is ook goed voor je imago”, vindt Jurgen Hijink. Henny Groot-hedde ziet nog een ander voordeel: “Het loont om nu al te investeren in Milieukeur. Want dit zal gewoon de nieuwe standaard worden. De bovenwettelijke eisen van nu zijn de wettelijke eisen van over een paar jaar en dan voldoen wij daar al ruimschoots aan. Daarbij komt dat we het voor onszelf belangrijk vinden om met Milieukeur voorop te blijven lopen.”

SUPERMARKTEN

“Ik geloof er in”, gaat Groothedde verder. “Als ik zie hoe snel het met rundvlees is gegaan, met de Beter Leven ster van de Dierenbescherming, dan denk ik dat Milieukeur varkensvlees een goede toekomst heeft. Maar ik moet nog wel mijn grote afnemers meekrijgen! We merken dat veel bedrijven nog heel afwachtend zijn. Supermarktketens als Deen en Coop hebben al Milieukeur varkensvlees in het assortiment. Ook Jumbo heeft het, maar nog niet in alle vestigingen, dus dat maakt het voor de communicatie lastiger. De markt reageert zeker goed, maar het wordt pas groot als de grote supermarktketens meedoen. Die voorlopers heb je gewoon nodig.”

TOEKOMST

Het Milieukeurcertificaat is voor Groothedde niet alleen een teken van duurzaamheid, maar ook van een economisch gezonde bedrijfsvoering. “De bedrijven die kunnen voldoen aan de criteria zijn de bedrijven van de toekomst. Zeker in een markt waar de omstandigheden moeilijk zijn, zal je zien dat juist de voorlopers overblijven.” ●

MILIEUKEUR ALS WAARDEVOLLE AANVULLING OP HET ASSORTIMENT

AL MEER DAN 40 JAAR IS HET BRABANTSE PLAATSJE ZUNDE DE THUISBASIS VAN BOOMKWEKERIJ MAASPLANT. HET BEDRIJF IS DUS AL OUD, MAAR TEGELIJKERTIJD MODERN. MILIEUZORG IS EEN HEEL BELANGRIJK GEGEVEN VOOR DE MEDEWERKERS. EN DAT IS AANTOONBAAR, WANT ONLANGS BEHAALDE MAASPLANT BV MILIEUKEUR VOOR DE 'HANDEL IN BOOMKWEKERIJPRODUCTEN'.

Maasplant is een bedrijf met een breed aanbod. Met 15 medewerkers voorziet Maasplant verschillende afnemers in Nederland, België, Engeland, Ierland, Duitsland en Frankrijk van bomen en heesters. In het assortiment zitten onder andere laanbomen, parkbomen, heesters, vaste planten, bosplantsoen, haagplantsoen, en de specialiteit is bos- en haagplantsoen in container. Het bedrijf heeft verschillende loodsen, waarvan de grootste zo'n 5.000 m² telt, het teeltoppervlak loopt in de tienduizenden vierkanten meters.

Verkoper Peter Vanlaerhoven heeft het certificeringstraject vanuit Maasplant begeleid. Hij vertelt: "We hebben groenvoorzieners, overheid en overheidsgerelateerde organisaties en projectontwikkelaars in onze klantenkring. Het zal je niet verbazen dat vooral in de overheidssector de vraag om aantoonbare duurzaamheid groot is. En het aantoonbaar duurzaam zijn van producten kun je bewijzen met Milieukeur."

TRACEERBAARHEID

Om aan de vraag naar Milieukeur gecertificeerde producten te kunnen voldoen, besloot

Maasplant om op te gaan voor certificering voor de handel in deze boomproducten. "We hebben dit Milieukeurcertificaat sinds april", vervolgt Vanlaerhoven. "Voor Maasplant was het geen grote opgave om aan de criteria te voldoen. Eigenlijk kun je zeggen dat we er heel gemakkelijk doorheen gefietst zijn. Omdat we alleen voor de kanalisatie van Milieukeurproducten gecertificeerd zijn gaat het voornamelijk om de traceerbaarheid van onze inkoop en de zorgvuldige opslag, apart van onze andere teeltproducten."

EERDERE CERTIFICERINGEN

Collega Vanessa van Hooijdonk van Maasplant heeft al eerder certificeringen voor ISO 9001 (eigen teelt) en SKAL (handel en opslag) begeleid. Vanlaerhoven: "Omdat SKAL een biologisch keurmerk is zijn de eisen daaraan ook streng. Voor ons was de motivatie om aanvullend voor de handel in Milieukeurproducten te certificeren dat je dan bij de overheid meer aantoonbaar duurzame producten kunt aanbieden. Een waardevolle aanvulling op ons assortiment, dus. Wat we echter merken is dat bij veel gemeenten de kennis over duurzaam inkopen nog niet optimaal is. Daarom hebben

we er nog weinig economisch voordeel van. Het behalen van het certificaat past wel goed in ons gedachtegoed over duurzaam ondernemen. Wij vinden het belangrijk dat bij de teelt verantwoord is omgegaan met het milieu, en dat de teler bijvoorbeeld zuinig is geweest met water en gewasbeschermingsmiddelen. Certificering helpt ons om kritisch te kijken naar onze eigen bedrijfsprocessen. Maar het levert nog geen extra omzet op. Nu is het ook zo dat we nog maar pas het certificaat hebben en er ook nog weinig extern over hebben gecommuniceerd. Het staat wel op onze website, maar we willen ook nog een mailing en advertenties maken."

SMK: GOED GEREGLD

Over het certificeringstraject is Vanlaerhoven zeer te spreken. "Ik vind dat SMK het goed geregeld heeft. Het is een streng schema, maar dat is terecht, want het moet niet al te gemakkelijk zijn om eraan te voldoen. Ik kan dan ook niet veel verbeterpunten noemen", vindt Vanlaerhoven. "Ik ben blij met Milieukeur, want het is een heel herkenbaar beeldmerk dat echt ergens voor staat", zo besluit hij. "Het is goed voor ons imago en past in deze tijd waarin het milieu centraal staat in onze bedrijfsvoering." •

PETER VANLAERHOVEN

SPECIALISEREN OF DE TENT SLUITEN

“OF IK GA NOKKIE, OF IK SPECIALISEER ME”, ZO STELT PAPRIKAKWEKER JOHAN JANSSEN UIT PIJNACKER HET BONDIG. DEZE GEDACHTE GING ZO’N DRIE JAAR GELEDEN DOOR ZIJN HOOFD:

“Vergroting van het bedrijf was voor mij geen optie. Ik besepte dat ik iets extra moest bieden.” Dat werd duurzaamheid. “Daar had ik al interesse in en bij de consument is het een trend.” Hoe precies, dat wist Janssen nog niet. Tot hij Marco Duineveld van MijnBoer, het duurzame label van groothandel Smeding, ontmoette. “Hij wilde graag met me in zee, maar dan moest ik mijn producten wel voor Milieukeur laten certificeren. Dat is gelukt en nu ben ik één van de gezichten van MijnBoer.”

De kwekerij van Johan Janssen bestaat sinds 1996 en hij teelde voorheen komkommers; de laatste jaren echter gele paprika’s. Tegenwoordig teelt hij drie rassen paprika’s in de kleuren groen, geel en rood. Het bedrijf beslaat ongeveer 1,4 hectare. Janssen levert voornamelijk op bestelling aan Smeding en groothandel Kruidenier Foodservices. “Doordat ik me heb gespecialiseerd, heb ik een gegarandeerde afzet”, vervolgt Janssen. “Milieukeurcertificering is daarin een essentieel onderdeel: dat maakt je duurzame prestaties meetbaar en geloofwaardig.”

NAAR EEN GECERTIFICEERDE KWEKERIJ

Certificering was niet het eerste dat in Janssen opkwam, maar via Marco Duineveld zag de kweker er toch de meerwaarde van in. Het proces viel hem mee. “Vooraf het papierwerk is vergroot”, zegt hij. “Je moet je bedrijf gewoon professioneler gaan runnen. Dat vind ik ook wel logisch: je moet kunnen aantonen dat je stappen maakt met de verduurzaming van de teelt van je producten.” De grootste bottleneck is vaak het thema energie. “Vorig jaar had ik daar geen problemen mee, omdat ik restwarmte van mijn buurman kon gebruiken. Deze winter is echter een leiding gesprongen en die zal niet gemaakt worden vanwege de hoge investeringskosten. Nu moet ik dus groen gas inkopen en dat is een forse investering van

zo’n 7.000 euro op jaarbasis.”

Daar ligt voor Janssen wel een probleem. “Een WKK is voor een klein bedrijf als het mijne geen optie. De investering die ik moet doen in groen gas is groot en dat drijft de kostprijs van duurzame producten op. In 2010 was ik daarom aanwezig bij de SMK-hoorzitting die vooraf ging aan definitieve vaststelling van het Milieukeur certificatieschema Glastuinbouwproducten. Mede door mijn inbreng werd het duurzaamheidsstreven op het gebied van energie nu ook invulbaar door een ambitieus maar haalbaar percentage groene stroom in te kopen. Zo kunnen kleinere bedrijven toch aan de criteria voldoen door minimaal 25 procent groen gas af te nemen.”

DUURZAME KWEK

Janssen teelt op kokosmatten, gemaakt van de bast van kokosnoten uit Sri Lanka. De kweker is enthousiast over de matten. “Ze bevatten zuurstof en organisch materiaal, waarmee een gezond bodemleven kan worden gecreëerd voor micro-organismen. Deze organismen maken voedsel vrij voor de wortels van de plant en de wortels scheiden weer suikers en eiwitten af voor de micro-organismen.” Voeden doet Janssen met eigengemaakte compostthee. “In een groot vat los ik compost op met water, zodat micro-organismen zoals gunstige bacteriën en schimmels vrijkomen. Deze compostthee geven we regelmatig mee met het voedingswater voor de planten.”

In de praktijk merkt Janssen dat zijn planten er wel bij varen. “Het voedsel wordt op natuurlijke wijze in de voedingsbodembodem vrijgemaakt, waardoor mijn planten beter in balans zijn en sterk genoeg om zichzelf te beschermen tegen ziekten en plagen. Ik hoef minder gebruik te maken van kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen en – niet onbelangrijk – de paprika krijgt een vollere smaak.” ●

VERSDIRECT

“Een voorbeeld”, zo noemt Mark Versluis van telerscoöperatie Versdirect.nl het bedrijf van Johan Janssen. “Versdirect vindt het heel belangrijk dat de bedrijfsvoering volgens de richtlijnen van maatschappelijk verantwoord ondernemen plaatsvindt, met oog voor milieu, personeel en omgeving. Daar heb je een verhaal bij nodig en Milieukeur biedt dat verhaal.” Hij merkt wel dat collega-telers certificering als een hobbel ervaren. “De inkoop van groene energie bijvoorbeeld is relatief duur, zeker voor de kleinere telers zoals Johan Janssen. Je zou meer kunnen kijken naar de specifieke situatie en de intenties van de ondernemer. Dan zou je telers kunnen stimuleren om duurzamer te werken zonder dat de kostprijs hoger wordt.” Want dat is volgens Versluis een echte bottleneck. “Het prijsverschil tussen een gecertificeerd product en een gangbaar product mag niet te groot worden. Dat accepteert de consument niet.”

Dat duurzaam telen de maat zal worden, daarvan is Versluis overtuigd. “Daarom motiveren wij onze telers om te kijken naar de mogelijkheid tot certificering”, vervolgt hij. “Onze afnemers stellen nu al bovenwettelijke eisen aan het product en dat zal alleen nog maar sterker worden. Die ontwikkeling gaat snel: nog maar vijftien jaar geleden zou je voor gek worden versleten als je zou aankomen met ‘duurzaamheid’. De keten zelf legt de lat nu steeds hoger.” ●

ONTWIKKELINGEN MILIEUKEUR SMK NIEUWS 66

AUTOWASINSTALLATIES EN POETSBEDRIJVEN

De MIA-/Vamilregeling biedt een gunstig financieel klimaat voor de Milieukeurcertificatie van autowasinstallaties. Het huidige Milieukeurcertificatieschema voor autowasinstallaties en poetsbedrijven is geldig tot 1 november 2011. Momenteel wordt onderzocht in hoeverre de milieu-eisen aangescherpt zouden kunnen worden. ●

BEPERKTE HERZIENING CERTIFICATIESCHEMA BAROMETER DUURZAAM TERREINBEHEER

Het certificatieschema Barometer Duurzaam Terreinbeheer is per 1 juli 2011 verlengd tot 1 januari 2013 en daarbij beperkt herzien. Bij de publicatie van de verlengde geldigheidstermijn kon ook een aantal tussentijdse besluiten worden verwerkt. Bestaande certificaathouders krijgen een overgangstermijn van 6 maanden tot 1 januari 2012 waarna men bij een audit aan de aangepaste criteria dient te voldoen. De belangrijkste aanvullingen zijn:

Onkruidbestrijding:

- Aanpassing minimale registratietermijn naar 2 maanden voor certificatie bij toepassing glyfosaat;
- Opname voorwaarden voor meerdere vestigingen op een certificaat;
- Verduidelijking bepaling hardheid van het gebruikte water bij toepassing glyfosaat;
- Aanvulling maximaal gemiddeld aantal toegestane niet-chemische onkruidbestrijdingen. Bij toepassing van de hetelucht methodiek zijn gemiddeld maximaal 6 in plaats van 4 toepassingen toegestaan;

Voor het niveau Goud:

- De natuurmodule is aangepast en afgestemd op actuele wetgeving; ●

PUBLICATIE BAROMETER DUURZAME BAKKERIJ EN ZOETWAREN

Het nieuwe certificatieschema Barometer Duurzame Bakkerij en Zoetwaren is gepubliceerd per 1 mei 2011. Met de Barometer Duurzame Bakkerij en Zoetwaren toont een bedrijf aan dat het een duurzamere bedrijfsvoering heeft en duurzamere grondstoffen inkoopt.

De Barometer Duurzame Bakkerij en Zoetwaren is gebaseerd op de drie P's (People, Planet, Profit). Het certificatieschema kwam tot stand op initiatief van en in samenwerking met de Vereniging voor de Bakkerij- en Zoetwarenindustrie (VBZ).

Adviesbureau CREM deed onderzoek en werkte de conceptcriteria uit met betrokkenheid en input van bedrijven, VBZ, maatschappelijke organisaties, onderzoekers en anderen.

Een belangrijk onderdeel van de Barometer bestaat uit criteria voor de inkoop van duurzamere grondstoffen. Daarnaast zijn er criteria uitgewerkt met betrekking tot Arbo, voedselveiligheid, energie, water, afval en dergelijke. Het resultaat is een toegankelijke graadmeter voor de verduurzaming van de activiteiten van het bakkerij- en zoetwarenbedrijf, die is uitgewerkt in drie niveaus.

Afhankelijk van het inkooppercentage duurzamere grondstoffen en het aantal punten dat wordt behaald op de bedrijfsvoering, wordt het bedrijf gecertificeerd op het bronzen, zilveren of gouden niveau van de Barometer. Het gouden niveau is gelijk aan Milieukeur. Een bedrijf dat gecertificeerd is, kan dit communiceren met het logo Barometer Duurzame Bakkerij en

Zoetwaren; op het gouden niveau ook met het logo Milieukeur.

AFSTEMMING OP BRANCHE

Bij het opstellen van Barometers wordt rekening gehouden met de variëteit aan bedrijven een branche. Daarvoor zijn een tweetal bedrijfsprofielen onderscheiden: die voor de producent en de handelaar.

BETONPRODUCTEN

Op verzoek van een Milieukeurhouder wordt op dit moment de inzet van de fijne fractie van het toeslagmateriaal in Milieukeurproducten onderzocht. Het gebruik hiervan kan er toe leiden dat meer cement nodig is bij de productie van betonproducten. Meer cementproductie leidt tot additionele milieubelasting. De netto milieuwinst is daarom niet evident. Het huidige Milieukeurcertificatieschema voor betonproducten is geldig tot 1 november 2012. ●

DATACENTERKOELING

Deze zomer is onderzoek gestart naar de ontwikkeling van Milieukeurcriteria voor datacenters, voor het onderdeel datacenterkoeling. Zowel klanten van datacenters, datacenterbeheerders, leveranciers van apparatuur, installateurs, als (semi-) overheidsorganisaties zijn nauw betrokken bij het project. Momenteel vinden desk research en interviews met stakeholders plaats. Mogelijke afstemming met een BREEAM-NL voor datacenters maakt onderdeel uit van het onderzoek. Eind september wordt een bijeenkomst van de begeleidingscommissie georganiseerd. Belangstellenden zijn welkom. ●

MILIEUKEUR DIERLIJKE PRODUCTEN

EI (LEGHENNEN)

Het College van Deskundigen besloot om dit certificatieschema ongewijzigd te verlengen tot 1 februari 2012. Voor die tijd worden de huidige criteria herzien.

Het certificatieschema Milieukeur Ei bestaat uit verplichte basiseisen voor leghennen en keuze-maatregelen voor de drie thema's 'Milieu in en om het bedrijf', 'Voeders' en 'Dierenwelzijn'. Voor elk van deze thema's kan een ondernemer een keuze maken uit meerdere maatregelen waarbij een minimum aantal punten behaald dient te worden. Verder moeten op het bedrijf uiteraard de vergunningen in orde zijn en moet er IKB EI- of KAT-waardig geproduceerd worden.

RUNDEREN(VLEESVEE)

Het certificatieschema voor Runderen (vleesvee) met normen voor Milieukeur is gepubliceerd per 15 juni 2011. De criteria van Milieukeur Runderen gaan enerzijds over de specifieke vleesveehouderij, waarbij zoogkoeien kalveren zogen en de mannelijke dieren in het tweede jaar als stier op stal worden afgemest. Anderzijds gaat het om runderen vanuit de melkveehouderij (veelal dubbeldoelrassen), die na een opfokperiode als graasdier opgroeien, met een korte afmestperiode op stal. Vleeskalveren en uitstoot vallen niet onder deze criteria. Het certificatieschema Milieukeur Runderen is mede op initiatief van Ruitenburg vlees en Kruidenier Foodservices ontwikkeld. Deze bedrijven hebben samenwerking met rundveehouderijen die de oer-Hollandse Groninger Blaarkop opfokken. Adviesbureau CREM werkte

de conceptcriteria uit in samenwerking met WUR Livestock Research.

Op de onderdelen dierenwelzijn en diergezondheid sluit het certificatieschema zoveel mogelijk aan bij het sterrensysteem van het Beter Leven kenmerk van de Dierenbescherming. De criteria garanderen belangrijke aspecten van het dierenwelzijn. Dieren krijgen bijvoorbeeld meer ruimte in de stal. Er wordt een flink aantal dagen weidegang gegarandeerd naast structuurrijke voeding en een comfortabele ligplaats. Een deel van de criteria richt zich specifiek op diergezondheidsaspecten. Daarnaast zijn ook criteria op het gebied van natuur en milieu een belangrijk onderdeel van het certificatieschema. Het betreft bijvoorbeeld normen voor ammoniakemissie, biodiversiteit, mineralen, voer, water en energie. In het certificatieschema Milieukeur Bewerkte en Verwerkte Producten zijn voorwaarden gesteld aan het dierenwelzijn tijdens transport en voor de slacht van runderen.

VARKENS

In april en juli is de begeleidingscommissie bijeen geweest om de conceptcriteria voor de herziening van Milieukeur varkens te bespreken. Op basis hiervan laat SMK momenteel aanvullend onderzoek uitvoeren. Later dit jaar wordt een hoorzitting georganiseerd. De huidige criteria zijn geldig tot 1 februari 2012.

VLEESKUIKEN

Per 1 juli is het certificatieschema voor Milieukeur Vleeskuiken gepubliceerd. Milieukeur

Vleeskuiken maakt onderdeel uit van het certificatieschema Milieukeur Dierlijke Producten en bestaat uit verplichte basiseisen voor vleeskuikens en keuzemaatregelen voor de vier thema's 'Milieu in en om het bedrijf', 'Voeders', 'Dierenwelzijn' en 'Werkomstandigheden'. Voor elk van deze thema's kan een ondernemer een keuze maken uit meerdere maatregelen waarbij een minimum aantal punten behaald dient te worden.

De conceptcriteria, uitgewerkt door WUR Livestock Research, zijn door constructieve inbreng in bijeenkomsten met diverse stakeholders verder uitgewerkt en vastgesteld door het College van Deskundigen agro/food van SMK.

Op de onderdelen dierenwelzijn en diergezondheid sluit het certificatieschema waar mogelijk aan bij het sterrenstelsel van het Beter Leven kenmerk van de Dierenbescherming. Een deel van de criteria richt zich specifiek op diergezondheidsaspecten. Daarnaast zijn ook criteria op het gebied van milieu een belangrijk onderdeel van het certificatieschema. Het betreft bijvoorbeeld normen voor ammoniakemissie, mineralen, voer, water en energie. Verder zijn er criteria opgenomen op het gebied van werkomstandigheden voor het personeel. ●

EVENEMENTEN(ORGANISATIES)

Sinds de bijeenkomst van de begeleidingscommissie in januari 2011 is door betrokkenen vakspecifieke inbreng geleverd voor verdere invulling van de Duurzaamheidsbarometer voor Evenementen(organisaties). Op diverse terreinen blijkt het echter ingewikkeld en tijdrovend om nadere informatie te verzamelen en deze te vertalen in concrete eisen. Het onderzoek naar criteria-ontwikkeling wordt momenteel voortgezet. Vanuit de evenementenpraktijk vindt monitoring op duurzaamheidsaspecten plaats, bijvoorbeeld voor water aan- en afvoer, afvalstromen en bezoekers. ●

GROENE ELEKTRICITEIT

De belangstelling voor het Milieukeurcertificatieschema voor groene elektriciteit is sterk groeiend, vanwege de verwijzing naar deze Milieukeurcriteria in de 'CO2-Prestatieladder'. Dit instrument stimuleert bedrijven die deelnemen aan aanbestedingen tot CO2-bewust handelen in de eigen bedrijfsvoering en bij de uitvoering van projecten. Het gaat daarbij onder andere om het gebruik van duurzame energie. Het uitgangspunt van de ladder is dat inspan-

ningen worden gehonoreerd. In eerste instantie is dit instrument door ProRail ontwikkeld en sinds 2009 gebruikt voor aanbestedingen in de spoorsector, maar al snel bleek dat ook andere aanbesteders en andere sectoren in het bedrijfsleven de mogelijkheden van de ladder zagen. Het instrument wordt door overheidsorganisaties en bedrijven gebruikt bij veelal complexe aanbestedingen (<http://www.skao.nl/index.php?ID=18>). ●

MILIEUTHERMOMETER ZORGSECTOR

Het certificatieschema Milieuthermometer GGZ- en zorginstellingen is gepubliceerd per 1 april 2011. De Milieuthermometer GGZ- en zorginstellingen is ontwikkeld door Milieuplatform Zorgsector (MPZ) in samenwerking met SMK. Deze Milieuthermometer bestaat uit een set van criteria op grond waarvan een GGZ- of zorginstelling een bronzen, zilveren of gouden milieucertificaat kan halen. Het gouden niveau is gekoppeld aan het officiële nationale keurmerk Milieukeur. Hiermee hebben de directie en milieucoördinatoren van GGZ- en zorginstellingen de beschikking over een handzaam instrument om de milieuprestatie en milieuzorg structureel te verbeteren en concreet aantoonbaar te maken voor personeelsleden, cliënten en bezoekers. De criteria beslaan een breed scala aan onderwerpen waarop in GGZ- en

zorginstellingen milieuwinst te behalen valt, zoals energie- en waterbesparende maatregelen, afvalpreventie en gevaarlijke stoffen. Er zijn verplichte en optionele criteria. Voor het bronzen, zilveren en gouden niveau van de Milieuthermometer GGZ- en zorginstellingen dient aan een oplopend aantal optionele criteria te worden voldaan.

In Amsterdam hebben de meeste overkoepelende zorgorganisaties veel interesse getoond in deze Milieuthermometer. De Dienst Milieu en Bouwtoezicht van de gemeente werkt met deze organisaties aan een convenant op welke locaties de Milieuthermometer ingevoerd zal gaan worden. De zorginstellingen krijgen een aantal jaar de tijd om zich te laten certificeren. Gedurende de looptijd van het convenant zal Dienst Milieu en Bouwtoezicht de instellingen volgen en de handhavingdruk verminderen. Het certificatieschema geldt voor een jaar, daarna zal het worden samengevoegd met het eerder gepubliceerde schema voor de Milieuthermometer voor ziekenhuisinstellingen en universitaire medische centra. ●

VEILIGHEIDSTEGELS

Vanwege marktbelangstelling wordt uitbreiding onderzocht van het huidige Milieukeurcertificatieschema voor veiligheidstegels en in-situ vloeren met de toepassing van rubbergranulaat van autobanden als instrooimateriaal voor kunstgrasvelden: infill. De toepassing van infill in kunstgrasvelden kent dezelfde milieutechnische en gezondheidskundige aandachtspunten als de toepassing van veiligheidstegels, aangezien het beide buitentoepassingen in sport- of spelsituaties betreft. De milieuwinst die kan worden behaald ligt o.a. op het terrein van grondstofbesparing, emissies naar bodem en lucht en risico's op de aanwezigheid van schadelijke stoffen. Momenteel vindt een commentaaronderzoek onder stakeholders plaats. ●

BAROMETER DUURZAAM TERREINBEHEER

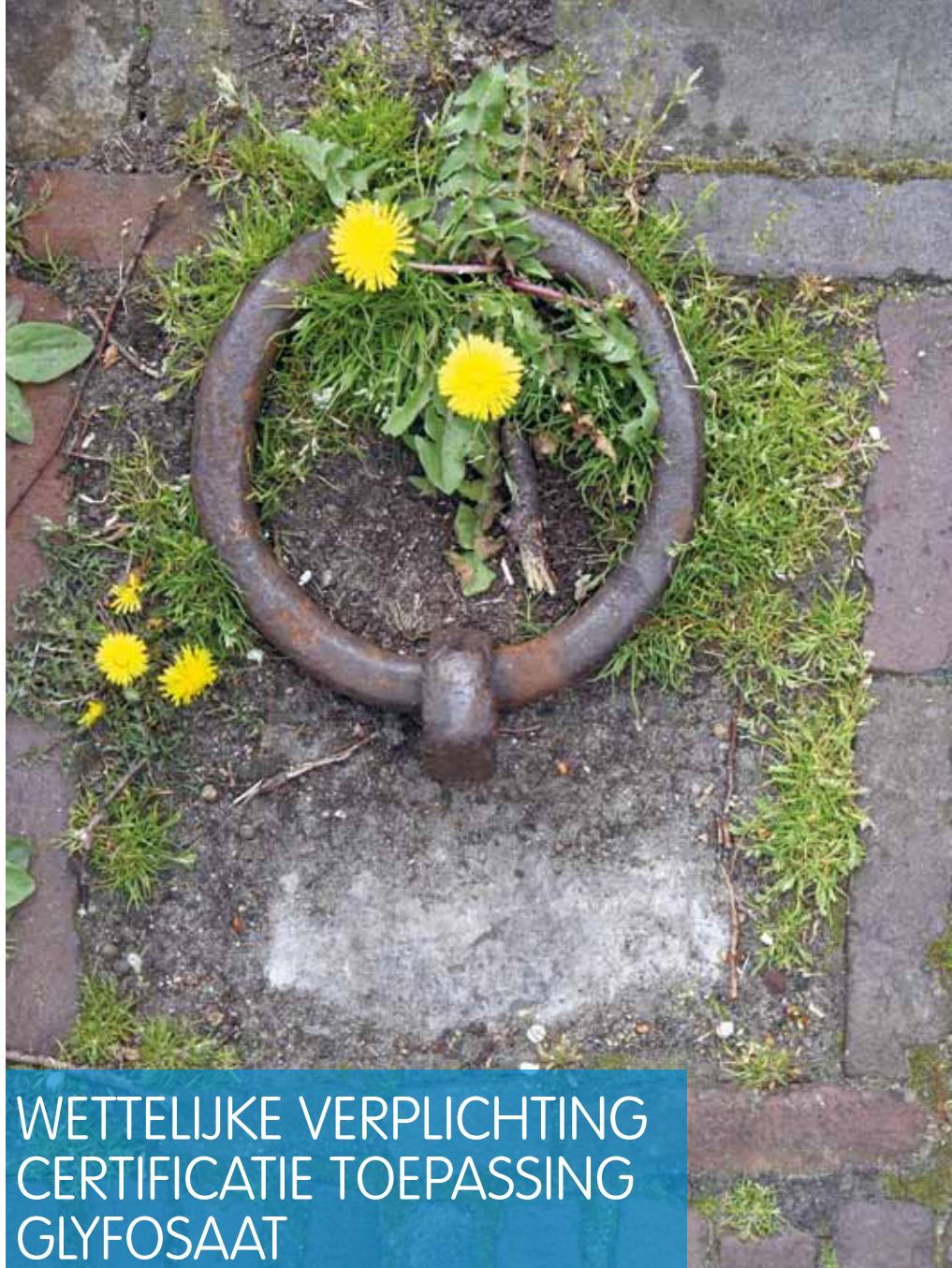
De Barometer Duurzaam Terreinbeheer is een certificatiesysteem op drie niveaus voor het duurzame beheer van groene en verharde terreinen. Het hoogste (gouden) niveau is gelijk aan Milieukeur.

DE CRITERIA VOOR TOEPASSING GLYFOSAAT OP VERHARDINGEN ZIJN EEN BELANGRIJK ONDERDEEL VAN HET CERTI- FICATIESHEMA BAROMETER DUURZAAM TERREINBEHEER.

Het College toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) besloot op 4 mei 2011 om naar aanleiding van bezwaar van de branchevereniging VHG (ondernemers in het groen) en Cumela (aannemers) het eerdere besluit tot een wettelijke certificatieverplichting van de professionele toepassing van Roundup Evolution op gesloten en halfopen verhardingen met ingang van 1 mei 2011 te handhaven. Nieuw daarbij is een vrijstelling van de certificeringverplichting voor toepassers die op jaarbasis maximaal op 2 hectare gesloten en half-open verhardingen glyfosaathoudende middelen toepassen. Inmiddels zijn Cumela en VHG in beroep gegaan tegen dit besluit bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBB).

Een snelgroeiend aantal hoveniers, aannemers en gemeenten beschikt over het certificaat Toepassing glyfosaat; per augustus 2011 zijn er 63 bedrijven en gemeenten (met in totaal bijna 100 vestigingen) gecertificeerd. Ook zijn er ruim 40 organisaties gecertificeerd voor het bronzen, zilveren of gouden niveau van de Barometer Duurzaam Terreinbeheer die daarmee tevens voldoen aan het niveau van het certificatieschema Toepassing glyfosaat. Het gaat dan om gemeenten, hoogheemraadschappen, waterschappen en waterleiding-maatschappijen.

De verplichting tot certificatie bij toepassing van glyfosaat wordt door diverse aanbestedende overheden opgenomen in de bestekken. Per 1 mei is de certificatieplicht ingegaan. De

WETTELIJKE VERPLICHTING CERTIFICATIE TOEPASSING GLYFOSAAT

beroepsprocedure van Cumela en VHG staat het eisen van het certificaat bij aanbestedingen niet in de weg. Vooralsnog adviseren VHG en Cumela hun leden zich aan te melden bij een certificerende instelling. Bij het aangaan van een overeenkomst adviseert men een ontbindende bepaling op te nemen mocht gedurende de looptijd van de overeenkomst de wettelijke verplichting van het certificaat vervallen. Stadswerk geeft het advies aan gemeenten die relatief weinig glyfosaat op verhardingen uitvoeren om chemisch onkruidbeheer uit te besteden aan gecertificeerde bedrijven.

CERTIFICATIE

SMK heeft licentie-overeenkomsten afgesloten met certificatie-instellingen die de certificatie uit kunnen voeren. Deze certificatie-instellingen werken volgens de richtlijnen van EN 45011 en zijn daartoe geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie of hebben daarvoor een aanvraag ingediend. Voor certificatie kunnen geïnteresseerden zich richten tot onderstaande certificatie-instellingen.

Gecertificeerde toepassers staan vermeld op de website van SMK. SMK onderzoekt de mogelijkheid om in samenwerking met certificatie-instellingen tot een actuele lijst te komen van

CERTIFICATIE-INSTELLINGEN

CICERO

mw. E. Molhoek
E. emolhoek@nak.nl
T. 088 625 24 76

KIWA

mw. S. van der Beek
E. sietske.vanderbeek@kiwa.nl
T. 06-53932810

MPS-ECAS B.V.

dhr. M. van Erp
E. markvanerp@ecas.nl
T. 06 21 82 69 41

SGS

dhr. C.Bregman
E. coert.bregman@sgs.com
T. 0181 693 276

organisaties die zich via een contract hebben aangemeld voor certificatie.

LOPENDE VRAGEN

Naar aanleiding van dit besluit is recent overleg geweest met betrokken organisaties, waaronder VHG, Cumela, Stadswerk, en SMK om onduidelijkheden te bespreken. SMK hoopt in september 2011 in afstemming met betrokkenen een aantal antwoorden vast te stellen en (gecertificeerde) toepassers te informeren. Het gaat onder andere om vragen over:

- de benodigde kwalificaties van toepassers (inhoud kennisbijeenkomsten);
- toepasbaarheid van weersinformatiebronnen;
- de mogelijkheden om de oppervlakte van verhardingen te berekenen;
- wettelijke status van hulpstoffen;
- hoe om te gaan met certificatie bij onderaanneming.

SMK ziet certificatie van Toepassing glyfosaat als een goede mogelijkheid voor ondernemers en branches om een gelijk speelveld te creëren. De toepassing van glyfosaat volgens de juiste spelregels, die gebaseerd zijn op de DOB-methode*, leidt tot aanzienlijk minder werkbare dagen dan voor de invoering ervan. Dit maakt chemische onkruidbestrijding op verhardingen duurder dan voorheen en geeft economische druk om af te wijken van de criteria. Daarbij zijn de toepassingsvoorschriften zodanig complex dat specifieke kennisoverdracht via gerichte kennisbijeenkomsten noodzakelijk is. Deze gerichte kennisverwerving en de toepassing ervan in de praktijk wordt nu alleen via certificatie geborgd. De ervaring van SMK is dat de bedrijven en organisaties die al tot certificatie zijn overgaan veelal de voorlopers vertegenwoordigen van hun branche. ●

**Duurzaam Onkruidbeheer op verhardingen.*

“VERPLICHT CERTIFICAAT VOOR BEDRIJVEN IS EIGENLIJK DE OMGEKEERDE WEG.”

MET ZO'N 25 MEDEWERKERS IN VASTE DIENST IS HABO HOVENIERSBEDRIJF EN GROENVOORZIENING UIT RENESSE STEVIG GEWORTELD IN ZUIDWEST NEDERLAND. HET BEDRIJF ONTVING ONLANGS HET CERTIFICAAT 'TOEPASSING GLYFOSAAT OP VERHARDINGEN'.

Habo beheert zo'n 1250 ha aan verhardingen en in 2010 verbruikte het 1650 liter Roundup. “We hebben wel even getwijfeld of we ons moesten laten certificeren”, zegt directeur Theo Nieuwenhuizen. “We werken immers al volgens de regels en er zijn heldere afspraken met onze klanten.”

HABO bestaat inmiddels zo'n veertig jaar en werkt voor een divers palet aan opdrachtgevers: van waterschappen tot particulieren en van Staatsbosbeheer tot gemeenten. Ook houdt HABO delen van het Zeeuwse strand schoon en is actief in de groenvoorziening. HABO werkt met elf sensorgestuurde spuitmachines, zes borstelmachines, vier onkruidbranders, een Zacho hetelucht machine en een heetwater-/stoommachine.

VERANTWOORDELIJKHEID HOORT BIJ GEMEENTEN

Nieuwenhuizen vindt het een beetje de omgekeerde weg dat bedrijven een certificaat moeten halen voor de toepassing van glyfosaat. “Die verantwoordelijkheid hoort bij de gemeenten te liggen”, zegt hij. “Omdat die hun certificering lang niet allemaal rond kregen, is de verantwoordelijkheid nu bij de ondernemer terecht gekomen.” Uiteindelijk heeft Nieuwenhuizen toch besloten het certificaat te halen. “Omdat we al volgens de regels werkten was het niet nodig om hele grote investeringen te

doen. De machines hadden we al en het gaat vooral om het registreren. En er komen voor de medewerkers extra handelingen bij, zoals het gedetailleerd bijhouden van de weerfaxen, die exact bij de boekhouding moet aansluiten.”

GEDRAGSVERANDERING

De certificatie is snel gegaan, en dat komt volgens Nieuwenhuizen vooral doordat zijn bedrijf werkt volgens de regels van het certificatieschema. “Er is door de certificatie wel werk bijgekomen en dat vraagt vooral een gedragsverandering van onze medewerkers, die meer papierwerk moeten invullen en bijhouden. Maar iedereen is inmiddels ook wel doordrongen van de noodzaak dat het uiteindelijk allemaal bij het werk hoort.”

Of het certificaat zich terug zal verdienen, dat weet Nieuwenhuizen nog niet. “Er zijn wel collega-bedrijven die zeggen: kom maar voor mij spuiten”, vertelt hij. “Maar je merkt tegelijkertijd ook dat er gemeenten zijn die niet eens weten dat je gecertificeerd hoort te zijn. Het lijkt me toch een beetje de omgekeerde weg dat wij hen moeten vertellen dat de regels anders zijn.” HABO onderhoudt goed contact met de gemeenten in het verzorgingsgebied: “Daar zullen we uiteraard vertellen dat we gecertificeerd zijn. Maar we houden het netjes, het is ook niet de bedoeling om collega's die het certificaat niet hebben van de markt te verdringen.” ●

Herman Docters van Leeuwen, project-leider duurzaam terreinbeheer bij SMK, beaamt dat de registratievoorwaarden van het certificatieschema vaak als een extra lastendruk worden ervaren door de

toepassers. Vanuit de DOB-systematiek (verplicht sinds 2007) zijn echter die benodigde registraties voor de toepassing van glyfosaat al een basisvoorwaarde voor een juist gebruik van glyfosaat. Door

certificatie worden toepassers daar nu soms voor het eerst mee geconfronteerd. Dat geeft des te meer de nut en noodzaak van certificatie aan.

GROEN LABEL KAS

Groen Label Kas is een milieucertificaatsysteem voor de (ver)bouw van glastuinbouwkassen.

FRANK KEMPKE

HET NIEUWE TELEN: INNOVATIES EN EISEN

DAT DE GLASTUINBOUW IN NEDERLAND EEN VAN DE MEEST VERNIEUWENDE SECTOREN IS, BEHOEFT AMPER EEN TOELICHTING. TOCH STAAT MENIGEN VERBAASD TE KIJKEN ALS HIJ OF ZIJ EEN BEZOEK BRENGT AAN DE WAGENINGEN UR-VESTIGING IN BLEISWIJK. DEZE TUINDERSGEMEENTE PROFILEERT ZICH STEEDS NADRUKKELIJKER ALS HET INNOVATIECENTRUM VAN NEDERLAND OP DIT GEBIED.

Het is dus niet toevallig dat WUR hier de expertise op het terrein van glastuinbouw en innovatie heeft gebundeld. WUR-onderzoeker Frank Kempkes vertelt meer over tuinbouwconcepten die bijdragen aan een lager energieverbruik.

Op het complex in Bleiswijk staat een aantal proefkassen en kantoorgebouwen. Frank Kempkes is regelmatig in beide te vinden: hij werkt als onderzoeker bij WUR Glastuinbouw en is tevens lid van het College van Deskundigen (CvD) van Groen Label Kas (GLK). Zijn expertise ligt voornamelijk op het vlak van energie en kasklimaat in de glastuinbouw. "Deze kennis breng ik in bij de discussies die we in het CvD voeren over bijvoorbeeld aanpassingen in het certificatieschema. Daarbij moet je goed in de gaten houden dat het schema logisch en werkbaar blijft. Om een voorbeeld te noemen: het gebruik van groene stroom levert extra punten op voor de certificering. Maar onlangs bleek dat energiemaatschappijen aanboden om grijze stroom achteraf te 'vergroenen'.

Op die manier wordt groene stroom voor de glastuinder en (aspirant) certificaathouder een soort sluitpost, in plaats van een criterium om de bedrijfsvoering aantoonbaar te verduurzamen. Gelukkig zijn er ook ondernemers die ervoor kiezen om vanuit het duurzaamheidsaspect standaard 100% groene stroom in te kopen. Maar in een herziening van het schema zullen we de eisen op dit gebied wellicht aanscherpen."

KAS ALS ENERGIEBRON

Als toekomstperspectief heeft het Ministerie van EL&I een aantal jaren geleden de kreet 'de kas als energiebron' gelanceerd. Kempkes: "Er bestaan op dit moment nog geen energieneutrale kassen, wat niet wegneemt dat sommige kassen al wél gedeeltelijk als energiebron fungeren, zoals 'de kas zonder gas' van Maurice van den Hoorn in Ter Aar. Daar wordt warmte 'geoogst' en in ondergrondse buffers opgeslagen. Bij het gebruik van aardwarmte zoals bij de gebroeders Duijvestijn in Pijnacker,

wordt de inzet van fossiele energie op een andere manier sterk teruggebracht, wat de kas weer dichterbij energieneutraliteit brengt. Dat zijn voorlopers die investeren in de verschillende mogelijkheden om het fossiele energieverbruik terug te brengen. In de praktijk zijn er echter nog wel wat problemen om van de kas een netto energieproducent te maken."

PRIJSVRAAG

"In het kader van de 'Kas als energiebron'-werken LTO Glaskracht, het Productschap Tuinbouw (PT) en het ministerie van EL&I samen. In 2005 is een internationale wedstrijd uitgeschreven met als opgave: 'ontwerp een energieneutrale kas'. De winnaars hebben de drie meest perspectievolle concepten mogen uitvoeren in een demokas, gebouwd op ons terrein in Bleiswijk. WUR onderzocht en onderzoekt vervolgens welke concepten werkzaam zijn. Daarbij is natuurlijk niet alleen 'energie' een criterium, maar ook de toestand en opbrengst van verschillende gewassen. Over de resultaten wordt regelmatig gepubliceerd, eind 2010 verscheen een rapport dat is in te zien via <http://www.energiek2020.nu/>."

DE CONCEPTEN

Bij alle concepten zijn inmiddels wel een aantal technische aanpassingen uitgevoerd, weet Kempkes. "Om met een fors aangepast concept te beginnen: dat is een kas met een dubbel dak van kunststof. In de tussenlaag, de spouw, loopt water, dat door het zonlicht wordt opgewarmd. Maar het bleek niet mogelijk om het geheel waterdicht te krijgen, waardoor je keer op keer met lekkageproblemen werd geconfronteerd. Als alternatief proberen we in deze kas nu een concept met dubbel glas uit dat net zoveel licht doorlaat als enkel glas. Dat is een vereiste om productieverlies tegen te gaan."

HOGЕ TEMPERATUUR

"Een ander concept is een kas waarin je water met een hoge temperatuur wilt oogsten. Daarom is een asymmetrisch dak bedacht, waarvan de lange kant op het zuiden gericht is. Vervolgens zijn in het glas lamellen gemaakt die warmte kunnen absorberen. Langs die lamellen loopt een klein buisje waar water doorheen stroomt, dat dus door de zon wordt opgewarmd en kan worden opgeslagen in een ondergrondse buffer. Dit concept is echter minder geschikt voor groenten, omdat het teveel licht wegneemt, maar wel voor potplanten, die vaak minder licht nodig hebben voor een goede groei, kwaliteit en opbrengst."

NIEUWE TELEN

"Het laatste concept ligt in het verlengde van wat we noemen: 'het nieuwe telen'. Daaronder versta ik een pakket van verschillende maatre-

gelen om het energieverbruik terug te dringen, vergelijk het maar met 'het nieuwe rijden'. In deze kas warmt zonlicht het gewas en de kas op. Deze 'overtollige' warmte wordt in de zomer verzameld en opgeslagen voor hergebruik in de winter. Dat gebeurt door in de zomer ondergronds warm water op te slaan en dit in de winter weer op te pompen als je warmte nodig hebt. De constructie van deze kas gaat uit van maximale lichtwinst. Het kasdek bestaat daarom uit antireflectie glas. Een dubbelscherm voorkomt onnodig energieverlies. Door het gebruik van een dubbelscherm kun je de isolatiegraad verhogen, maar daardoor wordt het in de kas juist weer vochtiger, en dat is iets wat je meestal juist niet wilt. Via een aanzuigunit kun je met droge buitenlucht de kaslucht eenvoudig ontvochtigen, terwijl je toch de hoge isolatiegraad van je dubbele schermen kunt behouden. Ook op veel andere momenten kun je hiermee beheerst ontvochtigen, zodat je dat niet meer volgens het oude principe: 'ramen open en stoken maar' hoeft te doen. Ook dit soort toepassingen komen nu al in het GLK-certificatieschema terug. Een ander onderwerp waar je over na kunt denken bij het nieuwe telen is de temperatuurregeling. Op dit moment wordt de temperatuur vaak constant gehouden, wat betekent dat er

ook constant bijgestuurd moet worden. Maar er is best een bandbreedte waarbinnen de temperatuur afwijkingen kan vertonen zonder dat dit ten koste gaat van het gewas, ook wel Temperatuur Integratie (TI) genoemd. Bij veel gewassen kan er 's nachts probleemloos veel minder bijgestookt worden. Zo'n TI module op de klimaatcomputer wordt met punten beloond in het schema."

WATER

Het zijn maar een paar voorbeelden van innovaties die op den duur in de GLK-eisen kunnen komen. Kempkes weet zeker dat er nog steeds terecht veel aandacht is voor het terugdringen van het energiegebruik in de tuinbouwsector, maar verwacht dat in de nabije toekomst water een steeds belangrijker aandachtspunt gaat worden in de milieueisen. "In het GLK-certificatieschema ligt er nu al een grote nadruk op energie. Dat is voor iemand die daar veel vanaf weet natuurlijk erg interessant", lacht Kempkes, "ik ga er echter van uit dat in de komende jaren watergebruik een prominentere rol zal gaan spelen in het certificatieschema. Meer gebruik van regenwater maar vooral ook meer hergebruik van het water zal dan bijvoorbeeld een prominentere vereiste worden." ●

"GOED IN DE GATEN HOUDEN DAT HET GLK-SCHEMA LOGISCH EN WERKBAAR BLIJFT"

EEN GROEN LABEL KAS IS EEN TUINBOUWKAS VOOR HET BEDRIJFSMATIG TELEN VAN TUINBOUWGEWASSEN MET EEN LAGERE MILIEUBELASTING (ONDER ANDERE ENERGIE, NUTRIËNTEN EN GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN) EN DRAAGT DAARDOOR BIJ AAN VERDUURZAMING VAN DE GLASTUINBOUW. HET CERTIFICATIESCHEMA GROEN LABEL KAS (GLK) WORDT BEHEERD DOOR SMK ONDER VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET COLLEGE VAN DESKUNDIGEN GROEN LABEL KAS EN IS GEKOPPELD AAN EEN AANTAL OVERHEIDSREGELINGEN.

GROEN LABEL KAS EN EVALUATIE GLK9-2011

MIA EN VAMIL, REGELING GROEN-PROJECTEN EN BORGSTELLINGFONDS

Tuinbouwkassen die het certificaat Groen Label Kas behalen, kunnen meedoen met de Regeling groenprojecten en de overheidsregelingen MIA en Vamil en het Borgstellingfonds. Dat wil zeggen dat Groen Label Kassen hiermee voldoen aan een set strenge milieueisen. Het certificatieschema Groen Label Kas Niveau A komt in aanmerking voor de Regeling groenprojecten en niveau B voor de MIA/Vamil regeling.

DE BELANGRIJKSTE BASISSEISSEN

Voor de kassen worden eisen gesteld aan goten, roeden, gevels en dek. De verwarming moet aan uitgebreide eisen voldoen. Het gebruik van een klimaatcomputer is verplicht. Voor CO₂-, temperatuur- en luchtvochtigheidsmetingen moeten sensoren zijn geïnstalleerd. Men moet aan alle wettelijk gestelde verplichtingen voldoen. Registratie vindt plaats volgens de eisen van de AMvB glastuinbouw. Naast de basiseisen geldt dat een verplichte hoeveelheid punten behaald moet worden met behulp van keuzemaatregelen.

PERIODIEKE HERZIENING

Om de duurzaamheidseisen aan Groen Label Kassen up-to-date te houden en het ambitieniveau te handhaven wordt het certificatieschema periodiek herzien. De evaluatie van het huidige GLK certificatieschema, GLK9.2011, wordt over 2 jaren verdeeld.

In 2011 evalueert SMK het certificatieschema GLK9-2011. Die evaluatie wordt gevoed door input vanuit verschillende kanten. Zo worden op basis van praktijkervaringen knelpunten in het huidige Groen Label Kas certificatieschema (GLK9-2011) naar voren gebracht. Stakeholders dragen innovatieve ideeën aan die opgenomen zouden kunnen worden in het schema. SMK speelt uiteraard zelf ook een actieve rol in de evaluatie door een eigen marktverkenning van technische ontwikkelingen en randvoorwaarden. Naast deze items wordt ook alle reeds verzamelde informatie (zoals uit de bestaande 'Vraag & Antwoorden lijst') meegenomen in de

evaluatie. Uiteindelijk stelt SMK uit dit geheel een conceptlijst samen van de belangrijkste wijzigingsvoorstellen.

Belangrijke aandachtspunten van het College van Deskundigen GLK bij de evaluatie zijn:

- vereenvoudiging c.q. verwijderen van de eisen en controle van onderdelen uit het certificatieschema die inmiddels gangbaar zijn;
- handhaafbaarheid van de criteria, ook in relatie tot de regelingen;
- nieuwe technieken die opgenomen en beloofd moeten worden.

INBRENG

Bij de evaluatie van de criteria hecht SMK grote waarde aan inbreng vanuit de praktijk. Belanghebbenden kunnen hun opmerkingen bij het huidige schema en/of nieuwe ontwikkelingen melden via een gestandaardiseerd vragenformulier dat is te downloaden via de SMK-website (www.groenlabelkas.nl > Certificatieschema).

SMK verzoekt om voorstellen, betreffende een wijziging of het opnemen van een nieuwe techniek, zoveel mogelijk te onderbouwen met informatie uit onafhankelijk onderzoek. Bedrijfsinformatie wordt uiteraard vertrouwelijk behandeld. Er kunnen tot 15 oktober 2011 voorstellen worden ingediend.

EVALUATIE 2012 (GLK10.2013)

Op basis van hierboven omschreven stappen wordt in 2012 de evaluatie uitgevoerd volgens de standaard SMK-procedure. SMK schakelt een extern onderzoeksbureau in om op basis van de beschikbare informatie een voorzet te maken voor een update en mogelijke uitbreiding van de criteria. Het College van Deskundigen Groen Label Kas bepaalt de samenstelling van de begeleidingscommissie en SMK organiseert de bijeenkomst(en) ervan. Vervolgens stelt het College van Deskundigen de conceptcriteria vast en SMK organiseert een openbare hoorzitting waarop belanghebbenden hun reacties op dit concept kunnen geven. De planning is dat SMK op 1 januari 2013 het definitieve certificatieschema GLK10-2013 publiceert. ●

RESULTATEN GROEN LABEL KAS

Regeling Groenprojecten t/m december 2010

Afgegeven kascertificaten : 1.685

Investerings in GLK-kassen: 4.8 miljard euro

MIA\ Vamil t/m december 2010

Investerings in GLK-kassen: 8.5 miljard euro

STERKE GROEI BOUWVERGUNNINGEN EN AREAAL

Het aantal bouwvergunningen voor kassen in de eerste vier maanden van 2011 is fors hoger dan in dezelfde periode van 2010. Het betreft een groei van het aantal kassen met 85% en van het areaal met bijna 400%: tot en met april 2011 werden 26 bouwvergunningen verleend, met een totaaloppervlakte van 64 ha. In 2010 werden in dezelfde periode 14 vergunningen verleend met een oppervlakte van 13 ha. Verder diende de Nederlandse tuinbouw investeringsplannen in met een vijf keer hogere waarde (totaal 29 miljoen euro) dan in dezelfde periode in 2010 (6 miljoen euro). In 2011 zijn tot 1 juni 10 Groen Label Kas kasontwerpcertificaten afgegeven, met een totaaloppervlakte van 28 ha.

JAN SEBUS BERGHORST KON IN MAART 2008 EEN VOORMALIG AKKERBOUWBEDRIJF MET ONGEVEER 98 HECTARE GROND KOPEN IN DRONTEN. EEN UITKOMST, OMDAT HIJ WEG MOEST VANWEGE HET PLANGEBIED VAN DE HOOGWATERGEUL IN VEESEN-WAPENVELD.

MAATLAT DUURZAME VEEHOUDERIJ

De Maatlat Duurzame veehouderij is een certificatiesysteem voor de (ver)bouw van stallen voor pluimvee, varkens, melkvee, vleeskalveren en konijnen.

“WAT GOED IS VOOR DE KOE, IS OOK GOED VOOR DE BOER”

“Omdat dit een kans was om met nieuwbouw goed opnieuw te beginnen heb ik me uitvoerig laten informeren over de mogelijkheden”, zegt hij. Maatlat Duurzame Veehouderij-certificatie hoorde daarbij.

Het bedrijf van Berghorst staat op het terrein waar drie families een akkerbouwbedrijf hadden. “Door de toenemende schaalgroottes konden zij niet meer meekomen en kon ik de grond kopen”, zegt hij. Na een erfvergroting van 2,5 hectare kon Berghorst twee nieuwe stallen voor melkvee plaatsen. Daarbij is hij niet over één nacht ijs gegaan. “Omdat ik vijfhonderd koeien heb, ben ik in het buitenland gaan kijken naar voorbeelden van grote stallen. In Nederland zie je die niet zoveel.” Het bedrijf produceert zo’n 7.000 liter melk per dag en als de melkquotering in 2015 wordt afgeschaft hoopt hij op 12.000 liter te komen.

‘KLEINE’ MEGASTAL

Berghorst keek vooral in de Verenigde Staten en Duitsland. “Een stal met vijfhonderd melkkoeien heet hier een megastal, maar in vergelijking met de VS is het nog mini”, lacht hij. “Zeker als je hier rondloopt zie je dat alles heel overzichtelijk is.” Berghorst keek in het buitenland naar de inrichting van de stal en lette vooral op het comfort van de dieren en de arbeidsomstandigheden. “Alles wat goed is voor de koe, is uiteindelijk goed voor de boer”, zegt Berghorst. “Wanneer een koe comfortabel is, krijg je het meeste terug. Daarvan ben ik

overtuigd en daarom heb ik me ook zo goed geïnformeerd. Ook wat betreft arbeidsomstandigheden heb ik goed gekeken naar andere stallen: de looplijnen zijn kort. Dat is een verademing.”

CERTIFICERING

De stap naar certificering was vervolgens niet zo groot. Berghorst had nog niet zozeer naar de eisen gekeken, maar het bleek dat bijna 90 procent van zijn stal al aan de MDV-criteria voldeed. “Samen met adviesbureau Subvention is de stal vervolgens aangepast voor certificatie”, vervolgt hij. “Dat ging niet over hoofdzaken, maar om dingen als de slangkoppeling op de voersilo’s, het routeplan en een klimaatcomputer. En natuurlijk het papierwerk om aan certificatie te voldoen. Al met al komt er veel bij kijken om een dergelijke stal te bouwen, maar de filosofie is dat ik heb geïnvesteerd in het welzijn van de koe. Op zaken als de staalconstructie of de sleufsilos heb ik gekozen voor simpele oplossingen, puur op de norm.”

DE PRAKTIJK

De stallen van Berghorst zijn nu een paar maanden in bedrijf en hij is zeer te spreken over het resultaat. “Niet om te pochen, maar het gaat echt heel goed”, zegt hij. “Het is heerlijk fris in de stal en ik zie dat de koeien het naar hun zin hebben. We hebben net een periode van veel regen achter de rug en het is mooi om te zien dat de koeien liever in de stal blijven dan dat ze de weide in gaan. Dat mogen ze uiteraard zelf kiezen, maar het zegt iets over het comfort van de stal. Ik ben dan ook vooral dankbaar dat ik hier kan werken.” ●

OPNIEUW BEGINNEN MET EEN STATE-OF-THE-ART VEESTAL

IN HET NOORD-BRABANTSE HOEVEN IS EEN BIJZONDERE MELKVEESTAL VERREZEN. HET GAAT OM EEN MAATLAT DUURZAME VEEHOUDERIJ-VEESTAL IN SERRESTIJL, INCLUSIEF WOONHUIS IN DEZELFDE STIJL. DE STAL IS NIET ALLEEN OPTISCH BIJZONDER: "NU WE TOCH EEN NIEUWE STAL GINGEN BOUWEN, WILDE IK METEEN EEN STAL DIE VOLDOET AAN DE MODERNSTE EISEN EN INZICHTEN OP HET GEBIED VAN DIERENWELZIJN, ENERGIEBESPARING, MILIEUWETGEVING EN EEN EFFICIËNTE BEDRIJFSVOERING", ZEGT JACOB MOLENAAR EN HEEFT HIJ ALLE MOGELIJKHEDEN GOED ONDERZOCHT. "DEZE BOUWSTIJL VOLG IK AL EEN TIJD EN IK BEN OP BEZOEK GEWEEST BIJ SOORTGELIJK UITGEVOERDE PROJECTEN."

De start van het melkveebedrijf is voor Jacob Molenaar en zijn vrouw de tweede keer van 'opnieuw beginnen'. Twaalf jaar geleden was hij gedwongen te vertrekken uit Berkel en Rodenrijs voor de aanleg van een natuurgebied. Hij begon een nieuw bedrijf in Dinteloord, maar ook hier moest hij met zijn 120 melkveekoeien plaats maken, nu voor de bouw van een groot-schalig kassencomplex.

NIEUWE STAL MOET IETS OPLEVEREN

Het idee voor een serrestal leefde al bij Molenaar. "Omdat deze manier van bouwen niet algemeen bekend is, ben ik samen met de bouwer eerst naar de welstandscommissie gegaan met documentatie", vertelt hij. "Na wat aarzeling heb ik toestemming gekregen om over

te gaan tot de bouw." Molenaar wilde aan alle eisen voldoen. "Samen met een adviesbureau heb ik naar de spelregels van het MDV-certificatieschema en de regeling Integraal Duurzame Stallen (IDS) gekeken", vervolgt hij. "De bouw stond onder nogal wat tijdsdruk. Daarom heb ik me heel strikt opgesteld richting de toeleveranciers: die hebben regelmatig van me te horen gekregen dat ik het in één keer goed wilde hebben en dat het project direct aan de MDV- en IDS-criteria moest voldoen. Want al die energie en moeite moet uiteindelijk ook wel iets opleveren.

Het is namelijk veel moeite om het schema van IDS en MDV te laten combineren."

INNOVATIES

De stal ziet er van buiten dan onconventioneel uit, van binnen lijkt het echter een gewone ligboxenstal met voerhekken, een roostervloer en een mestpunt eronder. De emissiearme innovaties springen niet direct in het oog. Zo is er gekozen voor de Ecovloer van Veld-V-beton, die de uitstoot van de mest vermindert en is het werk in de stal waar mogelijk geautomatiseerd. Twee robots melken de koeien, de mest wordt weggeschoven door een volledig automatisch apparaat en ook de bezem om de voer aan te voegen is een zelfdenkende machine. "Nu ja, in theorie werkt het prachtig", lacht Molenaar. "In de praktijk zijn de apparaten nog maar weinig op elkaar ingespeeld. Maar dat dat gaat wel goed komen hoor!"

Een buitenstaander denkt misschien dat de gebogen daken van de serrestal warmte vasthouden. Molenaar: "Het wordt niet warmer dan een andere stal omdat de ventilatie geautomatiseerd is: zodra het te warm is, gaan de dakkleppen open en past het zijgordijn zich aan. Ook in het woonhuis hebben we een innovatieve klimaatregeling geïnstalleerd. In de winter wordt ons huis verwarmd met aardwarmte en in de zomer kunnen we deze installatie gebruiken voor verkoeling."

FOEILELIJK OF PRACHTIG

Molenaar krijgt gemengde reacties op het uiterlijk van het bedrijf. "De één vindt het foeilelijk, de ander prachtig", zegt hij. "En er zijn collega's die zeggen dat het risicovol is omdat er veel kapot kan gaan omdat de constructie kwetsbaar zou zijn. Daar maak ik me geen zorgen over. Je moet af en toe risico's nemen als je onderneemt en ik heb alles afgedekt met de verzekeraar. Het belangrijkste is dat alles werkt zoals het moet en de beesten plezierig vertoeven." Met deze stal kan Molenaar nog even vooruit: de stal biedt ruimte aan 200 koeien. "We hebben nog geen plannen voor uitbreiding, maar het zou wel kunnen." ●

HOORZITTING

Op 25 oktober 2011 organiseert SMK de jaarlijkse hoorzitting die vrij toegankelijk is voor iedereen die wil reageren op de conceptcriteria. Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden voor de hele dag of voor delen van het dagprogramma.

Download hiervoor het aanmeldformulier op www.smk.nl, vraag het aan via smk@smk.nl, of scan de hierboven afgebeelde QR-code. U ontvangt dan de conceptcriteria voor de door u gewenste diersectoren. Het is ook mogelijk om alleen de stukken op te vragen en vóór de hoorzitting schriftelijk uw reactie te geven.

DAGPROGRAMMA HOORZITTING MDV OP 25 OKTOBER 2011 IN ZEIST

- 9.30 uur** Rundveestallen
(9.30 uur vleeskalverstallen
en 10.30 uur melkveestallen)
- 12.00 uur** Pauze
- 13.00 uur** Varkensstallen
- 15.00 uur** Pluimveestallen
- 17.00 uur** Afsluiting

HOORZITTINGEN MAATLAT DUURZAME VEEHOUDERIJ

SMK WERKT MOMENTEEL AAN DE HERZIENING VAN HET CERTIFICATIESCHEMA MAATLAT DUURZAME VEEHOUDERIJ (MDV). PER 1 JANUARI 2012 GAAT MDV5 OVER NAAR MDV6. BIJ EEN HERZIENING IS INBRENG VANUIT DE PRAKTIJK ONONTBEERLIJK. NAAST DE SCHRIFTELIJKE RAADPLEGING VAN DEZE ZOMER, ORGANISEERT SMK OP 25 OKTOBER 2011 EEN OPENBARE HOORZITTING WAAR MEN KAN REAGEREN OP DE CONCEPTVERSIE VAN MDV6.

BEPERKTE HERZIENING

Jaarlijks evalueert SMK de criteria van de Maatlat Duurzame Veehouderij en stelt het College van Deskundigen MDVA (CvD) de nieuwe criteria vast. Ook bij de overgang van MDV5 naar MDV6 is dit aan de orde. In 2012 blijven de huidige zes thema's gehandhaafd, dit zijn: ammoniakemissie, dierenwelzijn, diergezondheid, energie, fijn stof en bedrijf & omgeving. De diercategorieën waarvoor criteria beschikbaar zijn, blijven eveneens ongewijzigd: konijnenstallen, melkveestallen, pluimveestallen, varkensstallen en vleeskalverstallen.

GEPLANDE AANPASSINGEN

Gedurende het jaar zijn over MDV5 ruim 150 vragen binnengekomen waarbij een aantal vragen leidden tot aanpassing van de criteria. Dit zijn de zogenaamde 'tussentijdse besluiten' en al deze besluiten zijn verwerkt in de criteria van MDV6. Daarnaast stuurde SMK deze zomer aan alle relaties in haar MDV-netwerk het verzoek om de knelpunten in MDV5 en voorstellen voor MDV6 toe te sturen. SMK koppelt reacties hierop terug aan de vraag-

steller. Het CvD besluit uiteindelijk of nieuwe voorstellen of oplossingen voor knelpunten worden doorgevoerd in de conceptcriteria MDV6.

De MDV konijnenstallen zijn niet opgenomen in het dagprogramma omdat deze in 2011 nog niet waren opgenomen op de Milieulijst. Er waren daardoor geen specifieke vragen over konijnenstallen. De generieke aanpassingen in het thema Bedrijf & omgeving worden ook in de criteria voor de konijnenstallen doorgevoerd. De conceptcriteria MDV konijnenstallen zijn bij SMK op te vragen en reactie hierop kunt u schriftelijk doorgeven aan SMK. ●

EUROPEES ECOLABEL

Het Europees Ecolabel is het Europese milieukeurmerk voor non-foodproducten en diensten.

IN DECEMBER 2010 BEDROEG HET AANTAL EUROPEES ECOLABEL PRODUCTGROEPEN 26. EEN VAN DE DOELSTELLINGEN BIJ DE REVISIE VAN EUROPEES ECOLABEL IS DIT AANTAL TE LATEN GROEIEN NAAR 40 TOT 50 IN 2015.

ONTWIKKELING PRODUCTGROEPEN EUROPEES ECOLABEL

Dit betekent dat in een periode van vijf jaar het aantal productgroepen moet verdubbelen.

Momenteel vindt vooral criteriaonderzoek en -ontwikkeling plaats voor nieuwe Europees Ecolabel productgroepen die ook relevant zijn voor Green Public Procurement (GPP). Het gaat dan om bijvoorbeeld (vaat)wasmiddelen voor professionele toepassing, imaging/copy equipment en (kantoor)gebouwen. GPP is een initiatief van de Europese Unie om nationale overheden aan te moedigen om duurzamere

producten en diensten in te kopen. Omdat Europese overheidsinstanties elk jaar totaal ruim 1.800 miljard euro uitgeven aan producten en diensten kunnen zij hiermee het duurzamer produceren stimuleren en hebben zij met die duurzamere inkoop een voorbeeldfunctie voor zakelijke en particuliere consumenten.

De bestaande Europees Ecolabel productgroepen worden periodiek herzien. Onderstaande tabel geeft informatie hierover.

Geïnteresseerde partijen die betrokken willen zijn bij de herziening van deze certificatieschema's vinden informatie over stakeholderbijeenkomsten op: <http://ec.europa.eu/environment/ecolabel> > Meeting Corner ●

Productgroep	Geldig tot	Verlenging tot	Revisie	Opmerking
DOE-HET-ZELF				
Indoor verven en beitsen	augustus 2012	juni 2013	2011	Samenvoeging indoor en outdoor tot 1 productgroep
Outdoor verven en beitsen	augustus 2012	juni 2013	2011	
ELEKTRONICA				
Personal computers	juni 2014		2012	Samenvoeging pc's en notebooks tot 1 productgroep
Notebook computers	juni 2014		2012	
Televisies	oktober 2013		2012	
HUISHOUDELIJKE APPARATEN				
Lichtbronnen	juni 2013	december 2013	2012	Uitbreiding LED Vervanging door toekomstige productgroep Heating Systems
Warmtepompen	december 2011	maart 2013		
HUISHOUDELIJKE MIDDELEN				
Zeep, shampoo en hair conditioners	december 2011	maart 2013	2011	
Wasmiddelen	juni 2013			
Vaatwasmiddelen	april 2015			
Allesreinigers	juni 2015			
Handafwasmiddelen	juni 2015			
OVERIG HUISHOUDELIJK				
Matrassen	juli 2013		2011	
KLEDING				
Schoenen	juli 2013	december 2013	2012	Verbreding naar lederen producten
Textiel	juli 2013		2011	
MEUBELN				
Houten meubelen	november 2013		2012	
PAPIER				
Tissue papier	juli 2013	juli 2015	2014	Certificatieschema nog in ontwikkeling Certificatieschema nog in ontwikkeling
Kopieer- en grafisch papier	juni 2015		2014	
Newsprint	juni 2015		2014	
Printed paper products	juni 2015		2014	
SMEERMIDDELEN				
Smeermiddelen	juni 2015			
TOERISME				
Toeristische accommodaties	juli 2013	juli 2015	2014	
Kampeerterreinen	juli 2013	juli 2015	2014	
TUIN				
Bodemverbeteraars	december 2011	december 2013	2012	
Groeimedia	december 2011	december 2013	2012	
VLOERBEDEKKING				
Harde vloerbekleding	juli 2013	juli 2015	2013	
Textiele vloerbekleding	december 2013	juli 2015	2013	
Houten vloerbekleding	december 2013	juli 2015	2013	

EEN BEDRIJF DAT AL LANG BESTAAT KAN GOED MEEGAAN IN DE TIJD. MILITEX BV, SINDS 1948 ACTIEF ALS PRODUCENT VAN PROFESSIONELE REINIGINGSMIDDELEN, IS DEZE VISIE TOEGEDAAN. VIER REINIGINGSMIDDELEN ONDER DE 'MILITEX MIKROLIJN' ZIJN EUROPEES ECOLABEL GECERTIFICEERD.

"CERTIFICERING IS MEEGAAN IN DE TIJD"

"Dat is het begin", zegt directeur Erwin van den Eijnde. "We zijn volop bezig om ook onze eerdere generatie producten klaar te maken voor certificering. Dat heeft tijd nodig: we moeten onze klanten meekrijgen, want nog lang niet iedereen heeft duurzaamheid op het netvlies staan. En de kwaliteit moet onverminderd hoog blijven."

Militex is uitgegroeid tot een stabiele fabrikant van reinigingsmiddelen voor de professionele markt. De onderneming is sinds de jaren '80 gevestigd aan de Ampèrestraat in IJmuiden. Militex levert alle mogelijke reinigingsmiddelen zoals sanitair-, vloer- en interieurreinigers, maar ook industriële en onderhoudsmiddelen, die worden uitgevoerd in de huisstijl van de klant. De gecertificeerde Militex Ecolijn bestaat uit een vloerreiniger, een interieurreiniger, een sanitairreiniger en een allesreiniger.

VEEL BEWERINGEN, WEINIG BEWIJS

Van den Eijnde ziet het Europees Ecolabel als een sprong voorwaarts. "In eerste instantie zijn wij techneuten", vertelt hij. "Maar dat wil niet zeggen dat we geen oog hebben voor de drie 'M's': mens, materiaal en milieu. Voorop staat dat onze producten moeten passen bij

de eisen van een klantengroep. En uiteraard dat het middel werkt zoals wij beweren." Certificering voor Europees Ecolabel is voor Van den Eijnde een prima middel: "Door ondernemingen wordt veel beweerd over milieuvriendelijke middelen, maar weinig bewezen. Dat ondervang je met certificering, waarmee onafhankelijk wordt vastgesteld dat je volgens bepaalde normen werkt. Reinigingsproducten met het Europees Ecolabel zijn geproduceerd met een lagere milieubelasting en dat levert een duurzamer product op."

Militex begon zo'n drie jaar geleden met het ontwikkelen van de nu gecertificeerde Ecolijn en voor die termijn is bewust gekozen. "We hebben een behoorlijke tijd geëxperimenteerd met de juiste formuleringen van de producten", legt Van den Eijnde uit. "Die moeten net zo goed of zelfs beter werken in vergelijking met bestaande Militex producten en daar moet je nu eenmaal lang aan sleutelen. Op een bepaald moment hadden we een goede productformule, maar toen waren we nog niet tevreden over de geur." Dezelfde 'struikelblokken' ondervindt hij met nieuwe producten die Militex in de pijplijn heeft voor certificering. "Van klanten krijgen

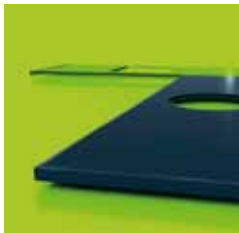
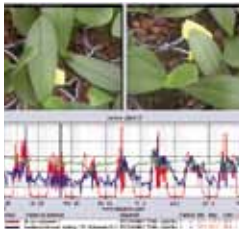

we al positieve reacties op testproducten, maar zelf zijn we nog niet tevreden over de prestaties. We gaan pas de markt op als we er voor de volle honderd procent achter staan."

DE WERKING VAN HET PRODUCT STAAT CENTRAAL

Over de directe toename naar de vraag van Europees Ecolabel gecertificeerde producten heeft Van den Eijnde zijn twijfels. "Europees Ecolabel is nog niet bij al onze relaties goed bekend en het gaat onze klanten primair om de prestaties van de producten." Dat is direct ook de reden dat hij zich geen zorgen maakt: "Wanneer we laten zien dat het product werkt, dan wordt het snel geaccepteerd. En, de Ecolijn is niet wezenlijk duurder dan onze conventionele lijn." Militex heeft een grote campagne voor de Ecolijn producten op stapel staan via internet en doelgerichte marketing, vooral gericht op België en Nederland. "We geloven zeker in onze duurzamere producten en we zullen het verhaal met enthousiasme aan onze klanten vertellen." ●

SMK. KOMPAS VOOR DUURZAAM ONDERNEMEN